

נא להוציא מביהכ"נ עד יום ב'
ואם בדעת הגבאים לגונוזו במוצ"ש,
ניתן לקחת במוצ"ש.

דבררי ההיחם

דרשות ומאמרים
מלאים וגדושים בדבקות ואהבת ה'
מלווים בסיפורים מלהיבי הנפש
על סדר

אמור

◆ לחיות על קידוש השם ◆

נכתב בעזרת החונן לאדם דעת
על ידי
יוסף חיים ב"ר דניאל זצ"ל אליהו

החבורת מודפסת בכמות מוגבלת
למעוניינים ניתן לקבל את החוברת
בתחילת השבוע במייל.

D0548428679@gmail.com

כל הזכויות שמורות

למחבר

לפרטים

054-8428679

לקבלת החוברת ניתן לשלוח
בקשה לכתובת המייל:

D0548428679@gmail.com

וכן ניתן להוריד דרך אתר דרשו
תחת השם "גליון דברי חיים"

אמור

לחיות על קידוש השם

וְלֹא תַחֲלֹלוּ אֶת שֵׁם קִדְשִׁי וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי יי' מִקְדָּשְׁכֶם:
ויקרא כ"ב ל"ב)

כתב בספר החינוך (מצוה רצ"ו) שנצטוינו לקדש את השם, שנאמר "וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל". כלומר שנמסור נפשינו למות על קיום מצות הדת. וכבר ביארו זכרונם לברכה מפני הקבלה, ומן הכתובים, באי זה ענין, ובאי זו מצוה נצטוינו בזה. ואף על פי שכתוב בתורה (שם י"ח, ה') "וחי בהם", דמשמע ולא שימות בהם, כבר קיבלו הם שלא נאמר מקרא זה בכל ענין ובכל עבירה, ומפי הקבלה אנו חיינ בכל דברי התורה.

לחיות על קידוש השם

כתב הרמב"ם (הלכות יסודי התורה פרק ה הלכה א) כל בית ישראל מצווין על קדוש השם הגדול הזה שנאמר: "וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל".

וביאר הנתיבות שלום (פרשת אמור) ביאור הענין, דמה שהרמב"ם מונה את מצות קידוש השם בהלכות יסודי התורה, הוא מפני שזה תפקיד כללי ועיקרי שיהודי מחוייב בו כל ימי חייו, מצות "וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל". היא לא רק באופן שעכו"ם אונסו לעבור עבירה,

אלא זה תפקיד כללי של יהודי, לקדש את השם במלחמה התמידית נגד שורש הרע הנמצא בו, המושכו תמיד לעשות נגד רצון ה', וכמו שכתב עוד הרמב"ם, כל הפורש מעבירה או עשה מצוה, לא מפני דבר שבעולם, לא פחד ולא יראה, ולא לבקש כבוד, אלא מפני הבורא ב"ה כמניעת יוסף הצדיק עצמו מאשת רבו, הרי זה מקדש את השם, ולא רק במצוות ועבירות מפורשות הוא כן, אלא כל חייו של יהודי המה מלחמה רצופה כנגד כח הרע, ותפקידו של יהודי לקדש את השם בכל מעשיו וענייניו במלחמה החזקה הזאת.

קידוש השם הוא איפוא מצוה תמידית המקיפה את כל אורחות החיים כמפורש ברמב"ם בהלכות יסודי התורה (פ"ה הי"א) אם דקדק החכם על עצמו והיה דבורו בנחת עם הבריות, ודעתו מעורבת עמהם, ומקבלם בסבר פנים יפות, ונעלב מהם ואינו עולבם, מכבד להם ואפילו למקילים לו, ונושא ונותן באמונה, ולא ירבה באריחות עמי הארץ וישיבתם, ולא יראה תמיד אלא עוסק בתורה עטוף בציצית מוכתר בתפילין, ועושה בכל מעשיו לפנים משורת הדין, והוא שלא יתרחק הרבה, ולא ישתומם, עד שימצאו הכל מקלסים אותו ואוהבים אותו ומתאוים למעשיו, הרי זה קידש את השם, ועליו הכתוב אומר (ישעיה מ"ט ג') "וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אֲתָה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר".

כתב בספר 'עטרה למלך' לרבי אברהם יעקב הכהן פאם ראש ישיבת תורה ודעת בברוקלין.

מבואר בספרא "וַנְקַדְשֵׁתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" – על מנת כן הוצאתי אתכם מארץ מצרים שתקדשו את שמי ברבים.

זוהי מצות עשה של קידוש השם, ועיקר פירושה כמבואר בכל מונה המצוות, הוא למסור עצמנו למיתה על קדושת שמו הגדול, כאותם המקרים אשר ההלכה קובעת יהרג ואל יעבור, אבל נכלל בזה לקדש שמו יתברך על ידי חיים של קדושה ותפארה.

כדאיתא ביומא (פ"ו.) ואהבת את ה' אלהיך – שיהא שם שמים מתאהב על ידך, שיהא קורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים, ויהא משאו ומתנו בנחת עם הבריות, מה הבריות אומרות עליו – אשרי

אביו שלמדו תורה, אשרי רבו שלמדו תורה. אוי להם לבריות שלא למדו תורה, פלוני שלמדו תורה – ראו כמה נאים דרכיו, כמה מתוקנים מעשיו, עליו הכתוב אומר: "וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי אֶתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר".

אומר הרב פאם זצ"ל הפסוק אומר "לְבַנֵּי קִרְחַ מְזֻמּוֹר שִׁיר יְסוּדְתּוֹ בְּהַרְרֵי קֹדֶשׁ": (תהלים פ"ז א') יש מפרשים את הפסוק, דיסוד קדושת עם ישראל הוא בשני הרי קודש, 'הר המוריה' 'והר סיני'. מהר המוריה למדנו מסירות נפש על קידוש השם כעקידת יצחק, ולעומת זאת מהר סיני למדנו לחיות בקידוש השם, כמו שנצטוונו, "קְדָשִׁים תְּהִיּוּ פִי קְדוֹשׁ אֲנִי יי' אֱלֹהֵיכֶם:" (ויקרא י"ט א')

ותכלית יציאת מצרים היתה בשביל קידוש השם של 'וחי בהם' שיסודתו בהר סיני, שהרי כך נאמר למשה בתחלת שליחותו להוציא את בני ישראל ממצרים "בְּהוֹצִיאֶךָ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים עַל הָהָר הַזֶּה:" (שמות ג' י"ב).

במכתבי 'החפץ חיים' מסופר מאחד האברכים המקורבים לחפץ חיים זצ"ל שהיה עומד בצדו בעת התפילה, והנה הוא שומע את החפץ חיים מתחנן להקב"ה שיטול את נפשו על קידוש ה' כדי שיתקדש שמו ית' על ידו, הלה נבהל ונדהם למשמע אזניו ולמראה עיניו.

אמנם כתוב "רְצוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה" (תהלים קמ"ה י"ט) אבל בזה לא נתנו לו מן השמים משאלות לבו, כי הרבה יותר נתקדש שמו של החפץ חיים בחייו עלי אדמות, שכל מציאותו היתה קידוש ה' וזה היה נחוץ מאד מאד לדורו ולדורות הבאים.

תכלית היחיד כמו תכלית כלל ישראל, היא להרבות כבוד שמים ולקדש שמו בעולם. עכת"ד.

בספר מגיד משרים לרבי יוסף קארו בעל הבית יוסף מובא שם שאמר לו המגיד: לכן היזהר בני מכל אלו, וארחיב את גבולך בתלמידים ויצליח במאד מאד, ובתר כן לגמור ספרך ככל אשר שאלת מעם ה'.

אלהיך, ובתר כן אזכך לאתוקדא על קדוש שמי, [אזכה אותך לישרף על קידוש השם] ותסתלק כעמר נקי [ותעלה למעלה כצמר נקי].

היינו שהבטיח המלאך לרבינו הבית יוסף זצ"ל שיזכה לההרג על קידוש השם.

והנה מסופר שבסוף ימיו, תמה הבית יוסף שלא זכה לכך? כי הוא נפטר במיתה רגילה ביום י"ג ניסן.

והמגיד השיב לו, שהוא זכה למצוה גדולה יותר, דהיינו לחיות על קידוש השם, דבמיתה מוסר נפשו פעם אחת, אבל בחייו מוסר נפשו יום יום לקיים רצונו ית"ש.

וזהו תפקדנו בעולם הזה לחיות על קידוש השם.

(רבי אברהם יעקב הכהן פאם זצ"ל היה יליד סלבודקא, אביו רבי מאיר פאם זצ"ל למד בכולל קדשים בראדין, כמו כן כשנתמנה רבי יוסף שלמה כהנמן הרב מפוניבז' לרב בעיר וידו, פתח שם ישיבה לצעירים וקיבוץ למבוגרים, רבי מאיר היה בין הרמז"ם שם, בנוסף לרבי אליהו דושניצר. כשנכנס רבי אבהם פאם בברית המילה היה זה הרב מפוניבז' ששימש סנדק בברית.

בגיל ארבע עשרה עלה רבי אברהם הכהן פאם זצ"ל מליטא לארצות הברית יחד עם אביו רבי מאיר.

בתחילת דרכו התורנית ראה רבי אברהם פאם את דרכו בעולם הרבנות, שכן אביו כיהן בכמה קהילות בליטא, וכמו כן אבי אמו גם כיהן ברבנות בכמה קהילות, וכך ראה עצמו רבי אברהם פאם ממשיך את דרכם. ואכן בשנת תרצ"ו כאשר סיים רבי אברהם פאם את לימוד ד' חלקי שו"ע עם הפרמ"ג והרעק"א בארבע שנים של התמדה ושקידה מופלאה, לילות כימים עד שהוסמך להוראה. וכשהוא מעוטר בכתר ההוראה, הגיש רבי אברהם את מועמדו לכהונת רב, באחת מעיירות פנסילבניה, בכך ראה רבי אברהם פאם את ייעודו בחיים כממשיך שושלת אבותיו בקודש.

אותה קהילה פנסילבנית הזמינה אותו לתקופת ניסיון, ואף קבעה מועד לכך, אלא שהרב פאם איחר את האוטובוס היוצא לפנסילבניה. וכיון שהיה מיוחד בחישוב הנהגותיו לפרטי פרטים בכל מהלך חייו, והיה דייקן בזמנים, ראה באותו אירוע שולי של איחור לנסיעה, כהוראה מן השמים לעזוב את מקצוע הרבנות, ולהתמסר להרבצת תורה.

מיד בחזרתו לביתו קיבל הזמנה מרבי יצחק הוטנר זצ"ל להתמנות לתקופה של שנה וחצי מילוי מקום כר"מ בישיבתו ישיבת רבי חיים ברלין, גם אביו של רבי מאיר פאם כיהן בישיבה זו כר"מ.

במשך השנים רצו שיכהן בראשות הישיבה, אך מחמת מחלוקת שפרצה בישיבה בין ההנהלה לרבני הישיבה סרב לכך, ולא רצה להתערב במחלוקת, עד שבשנת תשל"ט על דעת כל הצדדים התמנה לכהן בראשות הישיבה עד ליום פטירתו.

סיפור מפורסם על בחור בישיבתו ישיבת תורה ודעת בברוקלין, שהניח את הספל בו שתה קפה בתוך ארון, ובתוך אותו ארון היה ראש הישיבה מניח מדי בוקר את מעילו.

יום אחד קרה שכאשר פתח את הארון נפל הספל ונשבר לרסיסים, מיד ביקש מבחור שעמד לידו להראות לו היכן מונחים מטאטא וכף אשפה, כשהוא עומד על כך שעליו לטאטא בעצמו את השברים.

מאוחר יותר הלך לחנות כלים, קנה ספל חדש והציבו בארון, כשהוא מצרף אליו פתק בוז הלשון: "פשעתי, לא שמתי לב ושברתי את הספל שלך, קניתי אחד אחר במקומו, אם אינך מרוצה ממנו, או אתה רוצה לקבל כסף במקומו, התקשר אלי בבקשה. א' פאם".

היה זה יום שישי אחה"צ כאשר נשמע צלצול הטלפון בביתו של רבי אברהם יעקב הכהן פאם זצ"ל, מן העבר השני של הקו נשמע קולה של אישה צעירה, יולדת טרייה מתושבות השכונה של הרב זצ"ל.

עוברים עלי ימים קשים, אמרה לראש הישיבה, ידי מלאות עבודה בטיפול בתינוק הקטן, ושאר הילדים עדיין לא לבושים ורחוצים לשבת, חלק מהתבשילים טרם הוכנו, ובעלי מתעתד לחזור מהעבודה רק בעוד שעה, התקשרתי לרופא לשאול אם במצבי אוכל לעשות בשבת פעולות מסוימות הקשורות בטיפול בתינוק, הרופא השיב לי, אני רופא ילדים במקצועי, אינני רב ופוסק, אם יש לך שאלות בהלכות שבת אני מצייע לך לפנות לרב.

כשאמרתי לו שאינני יודעת למי להתקשר, ענה לי לדעתי תפני להרב פאם, שמעתי לעצתו וזוהי הסיבה שאני מתקשרת עכשיו לראש הישיבה.

הרב פאם זצ"ל הגיב בעדינות ובמילים רכות, צר לי, אך לא אוכל לענות על שאלתך מיד, אך תקשר אלייך בהקדם עם תשובה לשאלתך.

למען האמת, ידע הרב פאם זצ"ל את התשובה לשאלתה ההלכתית, לדעתו הפעולות הללו אסורות בשבת, הרב פאם זצ"ל יכל לענות בפשיטות אסור ולהמשיך בתלמודו או בהכנותיו לכבוד שבת, אך הרב פאם זצ"ל לא מסוגל היה לנהוג כך, כי הוא הבין מטון דיבורה, שמצב רוחה ירוד.

כעשר דקות אחרי ניתוק השיחה, צלצל פעמון דלת הכניסה בביתה של האישה הצעירה, בפתח ניצבה נכדתו של הרב פאם זצ"ל מלווה בחברתה, הן באו כדי לעזור לה בהכנות לשבת, אחת מהן רחצה את הפעוטות, בעוד השנייה מסייעת בעבודת המטבח, חצי שעה לאחר מכן התקשר הרב פאם זצ"ל לביתה של אותה אישה, איך מסתדרים העניינים? שאל, הו ראש הישיבה אין מילים בפי הודות לך, הבנות היו לי לעזרה נפלאה, טוב טוב מאוד הגיב הרב פאם זצ"ל, ובאשר לשאלתך אין היתר על פי ההלכה לעשות דברים אלה בשבת.

זה בסדר גמור ראש הישיבה, שאלתי נבעה מתוך לחץ של עבודה, ומחשש שלא אסיים את ההכנות לשבת, אך הודות לעזרה ששלח ראש הישיבה, הכל תחת שליטה ב"ה, ואני הרבה יותר רגועה.

יש תוכנית שנקראת 'קשר של תפילין' שע"י ארגון 'שובו' שנתנים זוגות תפילין לילדי העולים מרוסיה בארץ ישראל. כל ילד מארצות הברית, מקבל מתנות לבר מצוה שלו בסכום של ארבעת אלפים דולר, אותו נער בר מצוה תורם את המעשרות של המתנות, לקניית תפילין לנער בר מצוה, והנער בר מצוה צריך לשלוח אליו שלושה פריטים, מכתב אישי לנער בארה"ב, את התמונה שלו, ומסמך התחייבות להניח ולשמור על התפילין.

כשהתחיל המיזם הזה, את זוג התפילין השלישי תרם הרב פאם זצ"ל והנה אותו נער שקיבל את התפילין, שלח לרב פאם את התמונה שלו בצירוף מכתב אישי והתחייבות כנ"ל.

כאשר הגיעה התמונה של הנער, לא ידעו היכן להחביא אותה מבושה, מספר ר' בנימין דרו מארה"ב מייסד פרוויקט 'קשר תפילין'. הילד שצולם שם, היה נראה כאילו שהוא יצא הרגע מהמאפיה הרוסית, איזה בגדים הוא היה לבושו? ואיך היתה נראית התסרוקת שלו? אבל ביד הוא החזיק זוג תפילין, פשוט פחדתי להעביר את התמונה לרב, בסופו של דבר החלטתי למסור את התמונה.

הגשתי לו אותה, והוא התבונן בילד במשך שניות ארוכות, הוא הצמיד את התמונה לפיו ונשק לילד בהתרגשות, הוא מניח בכל יום את התפילין שלי, אמר הרב, הניח את התמונה בביתו ליד תמונות הנכדים, עד ליום הסתלקותו שכנה התמונה יחד עם תמונות הנכדים שלו.

הרב פאם הקים בשנת תשנ"ב את ארגון 'שובו' בתוך מסגרת החינוך העצמאי, להצלת ילדי העולים מרוסיה המגיעים לארץ ישראל, ומאז ייסד את הארגון ועד יומו האחרון לחייו ממש, ניוט וליזה והשגיה באופן אישי על פעילות של הארגון, תוך מסירות נפש ממש. בדינר השנתי של שובו כחצי שנה לפני פטירתו, אמר הרב פאם אני מבקש מרבוננו של עולם, לתת לנו עוד קצת זמן, ואז נוכל להביא לרבוננו של עולם, ארץ ישראל של "כל בניך למודי ה"

לפני פטירתו שכב הרב פאם זצ"ל תקופה בבית חולים, מנכ"ל 'שובו' בארצות הברית הרב אברהם בידרמן הי"ו היה מקריא לפני הרב פאם זצ"ל מכתבים שכתבו אליו ילדי שובו, בהם הם מספרים על קבלות שהם קבלו על עצמם, ותפלות שהם נושאים לרפואתו.

באותם ימים שם לב מנהל המחלקה בשינוי לטובה במצב בריאותו, הוא ניגש אל הרב בידרמן ושאל מה היא תרופת הפלא שנותנים לרב? כאשר התברר הענין, פסק הפרופ' עם כל מנה של תרופה יש לצרף מנה של מכתבים.

ביום שישי כ"ה אב תשס"א ערש"ק פ' ראה, נסתלק הרב לישיבה של מעלה בגיל 88, אלפי תלמידים ושוחרי תורה לוו את ארונו של ראש הישיבה רבי אברהם יעקב הכהן פאם זצ"ל, שהרכיב תורה למעלה משישים שנה למנוחות עולמים. חיבר את הספרים 'עטרה למלך' 'מורה צדק' ועוד ת.ג.צ.ב.ה).

מהו קידוש השם?

כתב רבי עזריאל טאובר זצ"ל יסוד מוסד בספרי קדמונינו, שלשם מטרת הבריאה, כדי שתתאפשר בחירה חופשית, ויהיה מקום לשכר ועונש, ה' כביכול הצר וצמצם את אלוקותו מהעולם שאנו חיים בו, הוסתר והתכסה כבודו על דרך הכתוב (ישעיה מ"ה ט"ו) "אֶכֶן אֲתָה אֵל מְסֻתָּר" על כן נקרא היקום נקרא בשם 'עולם' מלשון 'נעלם' 'העלמה'

אף על פי שאליבא דאמת ה' נמצא בכל מקום ובכל זמן, הכל מלא בנוכחות ה' כמ"ש "מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:" (ישעיה ו' ג'), בכל אופן למראה עיני בני אדם העולם הוא חלל ריק, מקום בו הזוהר המלא של נוכחות ה' מעומעם וחסר כביכול, וזו בדיוק המטרה אשר לשמה בא האדם לעולם הזה, עליו הוטל התפקיד הנעלה למלא את החלל בכל עת, ובכל מקום עליו לגלות את האלוקות המסתתר בתוך הבריאה.

כל פעם שהאדם מצליח לגלות את אור האלוקות מתוך החושך, נחשב שהוא קידש את השם, ובכל פעם שהוא נכשל במשימה זו, נחשב

שהוא גרם לחילול השם, חילול מלשון חלל, ה' כביכול נשאר עלום, והמקום נשאר חלל רח"ל.

זהו המובן העמוק בברכה בה נתברך האדם "וּמְלָאוּ אֶת הָאָרֶץ וּכְבֹשֶׁהָ" (בראשית א' כ"ח) על האדם למלא את העולם הגשמי החומרי בקידוש ה', ולכבוש אותו, כך שלא ישאר שום מקום ריק ממציאות ה'.

כיצד ממלאים את החלל?

כתב הרמב"ם בהלכות יסודי התורה (פרק ה הלכה י) כל הפורש מעבירה, או עשה מצוה, לא מפני דבר בעולם, לא פחד ולא יראה ולא לבקש כבוד, אלא מפני הבורא ברוך הוא, כמניעת יוסף הצדיק עצמו מאשת רבו, הרי זה מקדש את השם.

וביאור הדבר הוא, כי גדר קידוש ה' הוא גילוי האור מתוך החושך, ומילוי חלל העולם באור אלוקות, ובכן בכל פעם שהאדם עושה מצוה לשם שמים מתוך אהבה, ובגלל שהוא ממליך את ה' יתברך, הרי בזה הוא קידש את ה', שהרי הוא יתברך ורצונו ומצוותו אחד הם, וכאשר האדם הוציא אל הפועל את רצונו יתברך, בזה התמלא חלל העולם בכבודו.

וכמו כן האדם עצמו שעשה את המצוה, מתעלה ומתקדש אשר קדשנו במצוותיו, שהאדם הוא מציאות נבדלת ממנו יתברך, יש לו אנוכיות, גוף חומרי, ורצונות עצמיים, וכאשר האדם מבטל את עצמו ורצונותיו למלכות שמים, ומשתמש עם הגוף שלו לעשות מצוות ה', הרי בזה הוא התאחד עם ה' ומילא את החלל שלו עצמו, באור אלוקותו יתברך.

וככל שנעשית רצון ה' אפילו בנסיבות הקשות ביותר, כך גדלה רמת הקידוש השם שבמעשה, כיון שהתגברות על קושי, הוא גילוי זוהר ממקום חשוך יותר, ומילוי חלל ריקנית יותר בכבוד ה' ותפארתו, ועוד שעצם ההתגברות מורה על קבלת עול מלכות עמוקה יותר, וככל שיש קבלת מלכות עמוקה יותר, יש גילוי כבוד שמים, המלכת ה' וקידוש ה' גדול יותר.

סיפר רבי ראובן שרבאני זצ"ל תלמיד אחד למד אצלי בשיעור ג' בישיבה קטנה יקירי ירושלים, ואחר כך המשיך ללמוד כאן בישיבה גדולה.

הרבה פעמים הוא שמע פה בשיעור, על מעלת שמירת העינים, והוא מאד התחזק בענין זה.

יום אחד התגלתה אצלו פריחה חמורה בכל הגוף, והוא נשלח על ידי הרופא לטיפול מיוחד אצל רופא שמרפאתו בקניון.

הוא לא ידע מה לעשות, ושאל את הרבנים האם מותר לו ללכת לרופא במקום כזה שהוא מלא בפריצות? ומכיון שלא היתה ברירה, הם הורו לו שצריך ללכת, ובלבד שישמור את עיניו.

אותו בחור בא אלי וסיפר לי את כל הענין, ואמר שהוא לא רוצה בשום אופן ללכת למקום זה, הוא אמר לי ששנה שלימה הוא שמע ממני על שמירת העינים, והוא מאד התחזק בזה ומדוע לו לקלקל את כל עבודתו.

באמת שההגיון הפשוט היה לומר לו, שחייב ללכת, כי ליכא דרכא אחרינא, והוא יכול לשמור את עיניו, אבל כשראיתי את עקשנותו ופחדו שמא יראה דבר האסור, אמרתי לו שאם כונתו לשם שמים באמת, ולא בכדי להתהדר בפני אחרים בעיני חסידות, אזי אם הוא רוצה יש לו את הזכות לא ללכת, ולא יקרא שוטה אם לא ילך, והקדוש ברוך ירפא אותו בדרך שלו.

הוא עלה לבית המדרש בחזרה, בהחלטה שהוא לא הולך למקום של פריצות.

אחרי כמה שעות, הוא מקבל פתק מראש הישיבה, שיזדרז לרדת לחדרו בקומה הראשונה.

התברר שהגיעו תורמים ממדינת ונצואלה לראות את הישיבה, ותוך כדי השיחה עם ראש הישיבה, התורם מספר לו

שהוא רופא עור במדינתו, והמומחיות שלו היא בסוגים של פריחה ומיני אגזמות בגוף.

ראש הישיבה שידע על החלטתו של הבחור לא ללכת לרופא, מיד שאל את הנדיב, האם הוא יוכל לראות בעיה שיש לבחור אחד וכו'?

ובאמת הרופא בדק אותו ונתן לו מה שצריך בשביל הרפואה.

אני שמעתי והשתוממתי, וגם ראש הישיבה השתומם לראות עין בעין איך הקדוש ברוך הוא מסייע למי שרוצה לשמור על טהרה, הוא שלח לבחור את הרופא עד הישיבה, הוא אפילו לא היה צריך לצאת מהבנין.

כשהבחור סיפר לי את מה שקרה, נשקתי אותו על ראשו ואמרתי לו: שומר ה' את כל אוהביו.

לאחר איזה תקופה מסרתי שיחה באחד הכוללים בירושלים, וסיפרתי להם את הסיפור הזה, היו מהאברכים שהיה קשה להם להאמין לסיפור הזה, שלא היה נראה מציאותי.

כשסיימתי לדבר, קם על רגליו אחד מהשומעים שהזדמן לשם, ואמר להם בקול רם, אני הוא האח של אותו נדיב שהגיע לישיבת יקירי ירושלים, הייתי אתו ביחד בשעת מעשה, ובאמת כך היה בדיוק ללא שום גוזמא...

קידוש השם ביחוד

רגילים אנו לחשוב שקידוש השם נקרא רק כאשר אדם עשה מצוה בפרהסיא, או שהתפרסם בעולם נס והשגחה מיוחדת, אולם מדברי הרמב"ם מבואר, שאין הדבר כך, כל מעשה הנעשה לשמה, הוא מעשה קידוש ה', אף אם הוא נעשה בסתר בלי רואה, כמעשהו של יוסף הצדיק עם אשת פוטיפר.

כתב הרמב"ם (הלכות יסודי התורה פרק ה הלכה י) וכן כל הפורש מעבירה או עשה מצוה לא מפני דבר בעולם, לא פחד ולא יראה, ולא לבקש כבוד אלא מפני הבורא ברוך הוא כמניעת יוסף הצדיק עצמו מאשת רבו, הרי זה מקדש את השם.

איתא במשנה: כָּל הַיּוֹשֵׁב וְלֹא עֶבֶר עֲבָרָה, נֹתֵן לּוֹ שְׂכָר כְּעוֹשֶׂה מִצְוָה. (מכות פרק ג משנה טו) וביאר הרמב"ם (שם) כל היושב ולא עבר עבירה, אם היה אפשר לו לעשותה ולא מנעו מעשיית אותה העבירה שום מונע כלל, אלא הצווי התורני כמו יוסף הצדיק וכיוצא בו.

אומר הרב ראובן שרבאני זצ"ל רואים מכאן דבר נפלא, שכל הפורש מעבירה בשעת הנסיון, הוא לא רק פורש מעבירה, אלא גם ממש מקדש את ה', כי כל דבר שאנו עושים או נמנעים לעשות וכונתנו היא רק בשביל מצוות ה', אז מלבד השכר על קיום המצוה, יש בזה גם מצות קידוש ה', וגם כשמונע עצמו מעבירה, מקבל שכר של מצות קידוש ה'.

אך בזה יש תנאי, שצריך שקיום המצוה או ההפרשה מהעבירה, יהיו רק בגלל ציוויו של ה', ובלי שום שיקול אחר, שהרי קידוש ה' ענינו הוא להבדיל ולקדש את ה', ואם יש שיקול אחר שמעורב במעשינו, הרי שלא הבדלנו את ה' במעשינו, אלא ערבנו בדבר עוד מחשבות וכוונות.

ולמרות שאצל יוסף, התורה לכאורה אומרת שהיה לו עוד שיקולים חוץ מכבוד שמים כמ"ש: וַיֹּאמֶר אֶל אֲשֶׁת אֲדֹנָיו הֲנִי אֲדֹנִי לֹא יָדַע אֶתִּי מִה בְּפִית וְכֹל אֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ נָתַן בְּיָדִי: אֵינְנוּ גְדוֹל בְּפִית הַזֶּה מִמֶּנִּי וְלֹא חֲשַׁף מִמֶּנִּי מְאוּמָה כִּי אִם אוֹתָךְ בְּאֲשֶׁר אֶתְּ אֲשֶׁתוֹ וְאִיךָ אֶעֱשֶׂה הַרְעָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְחֲטָאתִי לְאֱלֹהִים: (בראשית ל"ט ח-ט).

כבר כתב הרמב"ן שם: רק בעבור חסרון דעת הנשים, הקדים אליה כי הדבר בגידה באדוניו אשר בוטח בו, ואחרי כן אמר, כי יש בענין עוד חטא לאלהים:

וכך הביא האור החיים הק' על הפסוק "ביום השביעי נשיא לבני אפרים אלישמע בן עמיהוד:" (במדבר ז' מ"ח) וז"ל רבותינו ז"ל במדרש: רבי מאיר ורבי יהושע בן קרחה היו דורשין את השמות, אלישמע, אלי שמע, ולאדונתו לא שמע. עמיהוד, עמי ה'יה הודו, ולא עם אחר (הרשעים) (תנחומא נשא כ"ח) עד כאן.

אומר האוה"ח כי יכוין הכתוב במאמר אלי שמע, שטעם שפירש יוסף, לא לצד שום מיחוש אשר ישוב מהמעשה, אלא לצד יראת ה' כאמרו (בראשית ל"ט ט') "וְחִטָּאתִי לְאֱלֹהִים" והוא מאמר אלישמע. עכ"ל.

והנה אומר רבי ראובן שרבאני זצ"ל, בעבירות מסוג של שמירת העיניים ושמירת הברית, הפרישה מהעבירה היא ממש קידוש ה', כי כשפורשים מהעבירה זה בצנעא ולא לפני אנשים, ואין שום קבלת כבוד מהפרישה, או לחילופין בושה מעשיית העבירה, ולכן מי שפורש הוא ממש מקדש את ה' במעשיו.

ובאותו עניין כתב הקהילות יעקב (קריינא דאגרתא ח"א מכתב ק"ז) דברים נשגבים בזה. וז"ל: ועוד פרט צריך לדעת, כי הספרים הקדושים האריכו מאד בגודל החטא הזה, והפגם שהוא פוגם וכו' אבל קיצרו מאד לבאר את הצד השני, שבזמן שהאדם הוא בתוקף תאותו ומתגבר עליו, לפי שהתורה אוסרתו, אז ממשיך עליו אור קדושה נורא ואיום שאין לשער, והוא במדרגת יוסף הצדיק שקידש שם שמים בסתר.

ובאמת מי שהרבה פעמים מתגבר על יצרו, שאף שכמה פעמים נכשל, מכל מקום בטוח שסופו יתקן הכל בתשובה, בזכות אותן פעמים שהתגבר מאד על יצרו, והדבר תלוי כפי הערך וקצרתו. עכ"ל.

אומר הרב עזריאל טאובר זצ"ל כל פעולה הנעשית לכבוד ה' יש בזה המלכת ה', לעומת זאת אדם העושה מעשה מצוה, בגלל מגמה עצמית, שכר ועונש, כבוד, ממון וכו' אף אם המעשה נעשה בפרהסיא, גלוי לכל העמים וכל המדינות וכדומה, אין זה מראה על המלכת ה'.

קבלת עול מלכות שמים, היא רק באמצעות מעשה הנעשה מתוך אהבה, כמו שכתוב בפרשת "ואהבת".

דוקא פעולות הנעשות בצנעה, הן לעיתים קרובות, קנה מידה אמיתי לגדלות האדם, ובהן מתגלה קידוש שם שמים הגדול ביותר, מפני שאפשר להיות בטוח שהן מבוצעות אך ורק על פי מצפוננו הפנימי של האדם, בסופו של דבר פעולותיו של היחיד בינו לבין עצמו הן המוכיחות שהאדם חושב על ה' ורק על ה', ומשום כך הן מצביעות על הכרתו בנוכחותו של ה' באופן כה מיוחד ורב עוצמה.

לדוגמא אדם ההולך בדרכו ברחובה של עיר, ועובר ליד דוכן עיתונים שבו מוצגת עתונים שהתורה אוסרת להסתכל בהן, או שהוא הולך בדרך ולפניו מוצגת תמונה שאסור להסתכל עליה, והיהודי מתגבר על תשוקתו, ומפנה את עיניו לכיוון אחר, כאשר הוא מתקרב אל המקום, אף כי איש אינו מבחין בו, פעולה זו מביעה את הכרתו הפנימית במציאות ה', ובכך הראה כי מקיים הוא את מאמר הכתוב (תהילים ט"ז ח') "שְׁוִיתִי יי' לְנֶגְדֵי תְּמִיד" זהו קידוש השם באופן הנעלה ביותר, וזאת על אף שאיש אינו יודע עליו.

ואמנם היו דברים מעולם שמעשים כעין אלו אכן השפיעו על יהודים רחוקים להתקרב לדרך התורה, כאשר יהודי חילוני רואה עוצמה יהודית אמיתית, יהודי המתגבר על עצמו, גם כאשר הוא נמצא בינו לבין עצמו בלי שמסתכלים עליו אחרים, ובלי שיודעים ממעשיו, מתפתח אצל היהודי החילוני רצון להתגבר אף הוא על יצרו, ולהימשך אחרי דת האמת.

נמצא אפוא, כי קידוש השם יתכן בשתי צורות, פומבית ופרטית, ואיכותו ומעלתו של המעשה נמדדת על פי כוונת האדם ודרגת הקשיים שעל האדם לעבור, כדי לשמור אמונים לרצון ה'.

סיפר הרב טאובר זצ"ל: פעם כשטסתי במטוס, והנה בשל תקלה, נחתנו באמצע הדרך, ושיכנו אותנו במלון ללילה עד לתיקון התקלה.

בחדר במלון היה מסך שבלחיצת כפתור ניתן לראות דברים שלילים, כמובן שלא היה לי כל ענין בדברים הללו, פתחתי את הגמרא ללמוד את לימודי הקבוע, ומרוב עייפות נרדמתי באמצע הלימוד.

כשהתעוררתי, ברגע הראשון הרגשתי גרוע, חשבתי לעצמי, אבי וסבי עסקו במסחר ביום, ולמרות זאת, בלילה ישבו ולמדו בעיון בחשק רב עד השעות הקטנות, ואף כתבו חידושי תורה, ואילו אני אינני מסוגל אפילו ללמוד את הדף היומי?

אולם אח"כ חזרתי ואמרתי, רבש"ע: אמנם את עמל התורה, את ה'עשה טוב', שנתנו לך אבות אבותי, אינני מסוגל לתת לך, אולם את ה'סור מרע' מהמסך והכפתורים שלפני, זה משהו יחודי שרק בדורינו השפל אני יכול לתת לך, גם גדולי הדורות הקודמים, לא היתה להם האפשרות לתת לה' את הסור מרע שאנו מסוגלים לתת לו כיום.

ועל זה אומר הקב"ה לישראל, בדור השפל ביותר, "כִּלְךָ יִפֶּה רַעֲיָתִי" למרות שאין בכך שלימות המעשים, את מוצאת חן בעיני, כיון ש"מום אין בך".

*

קידוש השם ברבים צריך להיות מושתת על דרגה רוחנית פנימית גבוהה, אין האדם נחשב מקדש שם שמים ברבים, אלא אם גם בהנהגותיו הפרטיות בצנעה, הוא מקדש את השם.

מספרת הגמרא (עבודה זרה יח.). תנו רבנן: כשחלה רבי יוסי בן קיסמא, הלך רבי חנינא בן תרדיון לבקרו. אמר לו: חנינא אחי, אי אתה יודע שאומה זו מן השמים המליכוה? שהחריבה את ביתו ושרפה את היכלו, והרגה את חסידיו ואבדה את טוביו, ועדיין היא קיימת, ואני שמעתי עליך שאתה יושב ועוסק בתורה ומקהיל קהלות ברבים וספר מונח לך בחיקך!

אמר לו: מן השמים ירחמו.

אמר לו: אני אומר לך דברים של טעם, ואתה אומר לי מן השמים ירחמו? תמה אני אם לא ישרפו אותך ואת ספר תורה באש!

אמר לו: רבי, מה אני לחיי העולם הבא? אמר לו: כלום מעשה בא לידך? אמר לו: מעות של פורים נתחלפו לי במעות של צדקה

וחלקתים לעניים, אמר לו: אם כן, מחלקך יהי חלקי ומגורלך יהי גורלי.

אמרו: לא היו ימים מועטים עד שנפטר רבי יוסי בן קיסמא, והלכו כל גדולי רומי לקברו והספידוהו הספד גדול, ובחזרתן מצאוהו לרבי חנינא בן תרדיון שהיה יושב ועוסק בתורה ומקהיל קהלות ברבים וס"ת מונח לו בחיקו. הביאוהו וכרכוהו בס"ת, והקיפוהו בחבילי זמורות והציתו בהן את האור, והביאו ספוגין של צמר ושראום במים והניחום על לבו, כדי שלא תצא נשמתו מהרה. וכו'.

אמר לו קלצטונירי: רבי, אם אני מרבה בשלהבת ונוטל ספוגין של צמר מעל לבך, אתה מביאני לחיי העולם הבא? אמר לו: הן. השבע לי! נשבע לו. מיד הרבה בשלהבת ונטל ספוגין של צמר מעל לבו, יצאה נשמתו במהרה. אף הוא קפץ ונפל לתוך האור. יצאה בת קול ואמרה: רבי חנינא בן תרדיון וקלצטונירי מזומנין הן לחיי העולם הבא. בכה רבי ואמר: יש קונה עולמו בשעה אחת, ויש קונה עולמו בכמה שנים.

ולכאורה תמוה הלא ר' חנינא בן תרדיון מסר את נפשו על קדושת ה' באופן הנעלה ביותר, הקהיל קהילות ברבים וס"ת מונח בחיקו בשעת הגזירה, וכי יש מסירות נפש וקידוש ה' גדול מזה? ולמה אפוא שאלו ר' יוסי בן קיסמא כלום מעשה בא לידך ולא התפעל כל כך, אלא ממה שהעיד על עצמו, שחילק לעניים את מעות הפורים?

וביאר רבי אשר וייס שליט"א בספרו מנחת אשר, נראה לבאר דר' יוסי בן קיסמא רצה לבדוק ברבי חנינא בן תרדיון, האם רצף חייו חיי קידוש ה' היו, או שמא ידע רק למות מות קדושים...

וכאשר שמע על הנהגתו במעות פורים, שנתחלפו לו במעות של צדקה, ונוכח לדעת שרבי חנינא קידש שם שמים בסתר באין רואים בחייו, ועכשיו גם במותו, אמר בחלקך יהי חלקי ובגורלך יהיה גורלי.

בעניין זה כתב המשגיח הרב דסלר זצ"ל (מכתב מאליהו חלק ג' עמ' 117-118) כאשר אנו שואפים למצוה הגדולה של קידוש השם, ראשית

מאמצנו צריך להיות להגיע לגדר של קידוש ה' בתוך עצמנו לעצמנו, הרי נאמר (סנהדרין צ"ט.) כל שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק עליו נאמר "כִּי דָבַר יי' בְּזֶה" (במדבר ט"ו ל"א) שזהו גדר חילול השם בינינו לבין עצמינו, ואם כן עיקר קידוש ה' הוא לתקן חילול השם בתוך עצמנו, רק אחר זה יכול האדם לעלות למדרגת קידוש שם שמים ברבים על טהרתה.

ועיקר מצוה זו הוא לקדש את השם בפני עשרה מישראל, דהיינו גדר בפרהסיא, בעל המדרגה הגבוהה ביותר הוא זה שכבוד שמים גדול בעיניו כל כך, עד שמשתדל בכל יכלתו ומאודו למען יתקדש שם שמים גם אצל אומות העולם, כי כה גדולה אהבתו את ה' עד שרוצה שיכירוהו כל הבריות, זוהי מדרגת שמעון בן שטח שאמר ירושלמי (בבא מציעא פ"ב ה"ה) כשהחזיר את המרגלית שמצא על החמור שקנה מהגוי, דאגרא דכל הדין עלמא, לא היה שוה בעיניו, לעומת מה שאמר הגוי ברוך אלקא דשמעון בן שטח. (עיין להלן)

אומר הרב דסלר זצ"ל מפני מה אנו רואים בתוכנו שהסדר הזה מהופך אצלנו? הרי אצלנו עיקר הרצון הוא לקדש שם שמים בפני העמים, ולא כלפי ישראל, ללמדם דעת תורה ואמונה ומכל שכן לא כלפי עצמינו!!!

התירוץ הוא, כמו שאמר רבי ישראל מסלנט זצ"ל ומוכא בכתבי רבי שמחה זיסל זצ"ל כי האדם חושב שמקדש שם שמים, אבל באמת הוא רודף אחר קידוש שם עצמו, וזה אשר נמצא בנו הרצון החזק להראות כבוד ישראל לעמים, כוונתנו לכבוד עצמנו. ע"כ.

מבואר שאדם העובר עבירה בצנעא בשאט נפש, ומחלל שם שמים בסתר, מגלה במעשיו אלו, שגם בשעה שעושה מעשה של קידוש שם שמים ברבים, אין כוונתו לקידוש השם, אלא שעושה זאת כדי לכבד את עצמו, נמצא שקידוש השם ברבים שייך רק אם מקדש את השם בינו לבין עצמו. ע"כ.

את מעשה עמידתו של יוסף הצדיק בנסיון הגדול עם אשת פוטיפר, אומרים לנו חז"ל שהיה זה מעשה של קידוש שם שמים בסתר, כמ"ש הרמב"ם הנ"ל.

ולכאורה הלא אדרבא, ממעשה זה צמח לכאורה חילול השם ולא קידוש השם, שהרי אשת פוטיפר הוציאה עליו שם רע, ושפטו את יוסף לשבת שנים רבות בבית האסורים, וכל העם המצרי שחו אודות יוסף העברי הצדיק המדומה שנתפש בקלקלתו, ובל נחשוב ששיחת המצרים בענין יוסף היתה רק בשעתו בלבד, שהרי למדים אנו מדברי חז"ל על הפסוק (בראשית מ' א') "וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הִטָּאוּ מִשְׁקָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וְהֶאֱפֶה לְאֲדֹנָיָהם לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם":

כתב רש"י: אחר הדברים האלה – לפי שהרגילה אותה ארורה את הצדיק בפי כולם לדבר בו ולגנותו, הביא להם הקדוש ברוך הוא סורחנם של אלו, שיפנו אליהם ולא אליו, ועוד שתבוא הרווחה לצדיק על ידיהם:

מבואר ברש"י שעד אותו מקרה ששר האופים ושר המשקים נכנסו לבית הסוהר, כל הזמן הזה במשך תשע שנים דיברו וחזרו ודברו רק בגנותו של יוסף הצדיק, ולכן סיבב הקב"ה את קלקלתם של שר המשקים ושר האופים, כדי שיפסיקו לדבר על יוסף הצדיק וידברו עליהם.

הרי לנו שמעשה יוסף עם אשת פוטיפר היתה לשיחת היום במשך תשע שנות שהותו של יוסף בבית האסורים.

ואם כך כיצד הגדירו חז"ל את עמידתו של יוסף בנסיון כמעשה של קידוש ה' למרות שלמעשה נבע ממנו לכאורה חילול ה'?

והגם שיוסף הצדיק אכן כך היה צריך להתנהג כשבא לפתחו הנסיון הגדול של אשת פוטיפר, מכל מקום מדוע הגדירו חז"ל את גבורתו ועמידתו בנסיון דוקא כקידוש ה'?

מבאר בספר שיח יעקב: אמנם כאשר נתבונן נראה, דאכן ממעשה הזה צמח קידוש ה' בעולם שאין כדוגמתו, שהרי, כל הנס המופלא של

קריעת ים סוף שביסודו היה מעשה של קדוש השם שאין כדוגמתו, כמ"ש שכל מימות שבעולם נבקעו וחיל ופחד אחז את כל העמים כמ"ש (שמות ט"ו י"ד-ט"ו) "שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגְּזוּן חֵיל אַחֲזוּ יִשְׁבִּי פְּלִשְׁתִּי: אִזְ נִבְהָלוּ אֱלֹפֵי אָדָם אֵילֵי מִזְבֵּחַ יִאֲחַזְמוּ רָעַד נִמְגֹו כָּל יִשְׁבִּי כְּנַעַן:"

וכל הקידוש השם הגדול הזה נהיה בזכותו של יוסף, כמ"ש במדרש שְׁמַעוֹן אִישׁ קִטְרוֹן אָמַר בְּזִכּוֹת עֲצָמוֹתָיו שֶׁל יוֹסֵף נִקְרַע הַיָּם לְיִשְׂרָאֵל, הֵדָא הוּא דְכַתִּיב (תהלים קיד, ג): הַיָּם רָאָה וַיִּנָּס, בְּזִכּוֹת וַיַּעֲזֹב בְּגְדוֹ בְּיַדָּהּ וַיִּנָּס. (בראשית לט, יד): וַתִּקְרָא לְאַנְשֵׁי בֵיתָהּ, נִתְּנָה אוֹתוֹ בְּפִיהֶם שֶׁל כָּלָם. (בראשית לט, טז): וַתִּנָּח בְּגְדוֹ אֶצְלָהּ. (בראשית רבה פ פ"ז ח)

והואיל והוא קיים בעצמו "וַיַּעֲזֹב בְּגְדוֹ בְּיַדָּהּ וַיִּנָּס וַיֵּצֵא הַחוּצָה", לכן הים נס מפניו, וכדכתיב (תהלים קי"ד ג') "הַיָּם רָאָה וַיִּנָּס".

וכן כל המעמד האדיר של קדוש השם הנורא שהיה בזמן יהושע בן נון, כאשר עצר את השמש והירח כמ"ש: "וַיֹּאמֶר לְעֵינֵי יִשְׂרָאֵל שְׁמַשׁ בְּגַבְעוֹן דּוֹם וַיִּרְחַ בְּעַמְקֵי אֵילֹן: וַיֵּדֶם הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּרְחַ עֲמֵד וּגו'. (יהושע י"ב-י"ג) גם כן היה בזכותו של יוסף, כפי שמבואר בחז"ל שיהושע בן נון עצר את השמש ואת הירח כמי שכפופים להוראותיו מכח זקנו יוסף, שהרי בחלומו ראה יוסף "וַהֲנִיָּה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאַחַד עֶשֶׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לִי" (בראשית ל"ז ט')

ואמרו על כך במדרש: אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אָמַר יְהוֹשֻׁעַ לְשֶׁמֶשׁ, עֲבֹדָא בִישָׂא לָאו זְבִינַת יִתְךָ בְּכִסְפִּיהָ דְאַבָּא אַתָּה, לֹא כֶךָ רָאָה אַבָּא אוֹתְךָ בְּחֵלוֹם וְהֵנָּה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וּגו' מִשְׁתַּחֲוִים לִי, אַף אַתָּה דָם מִלְּפָנַי, מִיָּד (יהושע י, יג): וַיֵּדֶם הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ עֲמֵד. (בראשית רבה פ"ד י"א)

הרי שכל מערכות השמים היו כפופים ומשועבדים ליוסף, וכל זה היה מכח עמידתו בנסיון הקשה של העריות.

היוצא לנו מזה יסוד גדול, כאשר אדם עושה את המוטל עליו כרצון הבורא ית"ש, אפילו שבשעת מעשה יתכן ונראה שכביכול יצא מזה

חילול השם, מכל מקום מוכרח שלבסוף יתרבה כבוד שמים בעולם ויתקדש שמו יתברך.

וכפי שאכן ראינו אצל יוסף שרק מכח עמידתו בנסיון הגדול מבלי שחשש לתוצאות הקשות של הבזיונות והמאסר הממושך, זכה לבסוף שיתקדש שם שמים ברבים על ידו, וכמו שנתבאר שהים נקרע בזכותו, וכן השמש והירח עמדו לפני יהושע בן נון בזכותו.

וסיבת הדבר היא שכאשר אדם זוכה לעשות רצון קונו, הרי הוא גורם להשראת השכינה בעולם ומכח זה יתקדש שם שמים לבסוף.

בכל מעשה קידוש ה' יש השפעה לדורות.

מעשה מצוה, והמלכת ה' בסתר, הוא לכשעצמו קידוש ה', אמנם היא גם משפיעה השפעות של קידוש ה' בכל הבריאה, ואף שבפעמים רבות תוצאות המעשה אינן נראות ונגלות מיד, דומה הדבר לנטיעה של עץ אשר תוצאותיה נראות רק הרבה יותר מאוחר, ואדרבא המרחק בין הסיבה והתוצאה, מוסיף להגברת הקושי של שמירת האמונים לרצון ה', מגביר את ההתמודדות וממילא גם את רמת קידוש ה'.

אומר הרב טאובר זצ"ל, נדגים את יסוד הנ"ל על ידי סיפור גבורה, של אחד מקדושי השואה, מעשה שהיה כך היה.

יהודי אחד עבר את הזוועות הנוראות ביותר במחנות הריכוז, והצליח להישאר בחיים, בסוף השואה שעתיים לפני שכוחות בעלות הברית עמדו לשחרר את המחנה שבו אותו יהודי היה כלוא בתוכו, אסף המפקד הנאצי את כל האסירים היהודים, הוא שלף מתוכם את אותו אסיר ואמר לו כך...

חמש שנים הצלחת להחזיק מעמד במחנות, ומעולם לא אכלת מזון טרף, אני יודע כמה הקרבת, וכמה הסתכנת כדי לקיים את הפרטים הזעירים ביותר של דתך, אבל היית מוכן ליטול סיכון, מאחר וידעת שבין כה וכה הנך עומד למות, חייך אפוא לא נחשבו בעיניך למאומה, אולם עתה, הן עומד אתה להשתחרר בעוד שעתיים, הבה ונראה כמה

באמת שווה בעיניך הדת שלך, הנה בשר חזיר, אכול אותו או שאהרוג אותך, כאן ועכשיו!

והנה ההלכה אומרת כי פרט לשלש העבירות החמורות, עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים, שעליהן יש חיוב של יהרג ואל יעבור, מצווה היהודי לעבור על התורה, כדי להציל את חייו, אבל בשעת השמד, כאשר כוונתו של הנוגש, היא באופן מפורש לגרום לכך שהיהודי יכחיש את התורה, על היהודי להיות מוכן להקריב את חייו גם אם מדובר באיסור קל מדרבנן.

מצבו של אותו יהודי במחנה הריכוז כפי שמוכן לכל אחד, היה בגדר שעת השמד, כוונתו של אותו קצין ימ"ש לא היתה אלא להעבירו על דתו, ואכן אותו יהודי גיבור עמד בניסיון, וסירב לאכול את הבשר ועל כן הוצא להורג ה' יקום דמו.

בתו של אותו יהודי שמעה מאוחר יותר על אותה מאורע, כי אביה הקריב את חייו, אך שעתיים לפני השחרור בגלל סירובו לאכול בשר דבר אחר, בת זו לא עמדה בניסיון, והיא נשאה בתוך ליבה טענות ותמיהות כלפי מעלה, היא לא השלימה עם הגזירה של ה', כשהגיעה אותה בת לארץ ישראל, היא פרקה עול מלכות שמים לגמרי, נטשה את הדת, והקימה בית מנוכר לחלוטין מהשורשים היהודיים שלה.

הבת חינכה את הילדים שלה לפרוק עול מצוות לגמרי, אחת הדרכים בהן נקטה אשה זו כדי לפטם את ילדיה בדעותיה הפסולות, היתה לשלוח אותם לתל אביב, כדי לקנות בשר דבר אחר, רחמנא ליצלן.

ויהי היום, ובנה הישראלי שהיה אז חילוני טיפוסי, מוצא את עצמו עומד בתור לקנות בשר דבר אחר, והנה לפתע בעוד הוא מנסה להידחף בתור, הבליח בו פתאום זכרון הסיפור על סבו, הוא שקע בעולם הדמיונות, והבזיק לנגדו תמונת סבו במוסרו את נפשו שלא להיכשל באיסור אכילת דבר אחר, או אז חשב הבן לעצמו, יהודי מה אתה עושה כאן? כיצד אתה יכול לעמוד פה בתור ולהידחף קדימה כדי לקנות אותו בשר, אשר סבך הקריב את חייו כדי שלא לאכול...
...

באותו רגע עזב הצעיר את מקומו בתור, ובו במקום גמלה בליבו החלטה שלא לאכול יותר לעולם מזון לא כשר.

זמן מה אחר כך הוא החליט לשמור שבת, לבסוף החליט הצעיר להתחיל ללמוד תורה, הוא הצליח והצטיין בלימודיו, וכיום הוא עומד בראש ארגון רב השפעה, העוסק בהחזרה ליהדות של אחים יהודים שהתרחקו מן הדרך. (הלא הוא רבי יוסף וליס יו"ר ארגון ערכים).

ננתח עתה את מעשה קדוש השם של הסבא הי"ד.

לגבי הנאצים שראו כיצד סבו של צעיר זה נהרג מפני שהוא מסרב להתפשר על מצוות דתו, היה קידוש השם מידי, לעומת זאת לגבי יהודים מסוימים, לא זו בלבד שהשפעת המעשה לא היתה מיידית, אלא שהיא אף נראתה בעיניהם כחילול השם, רק שנים רבות אחר כך יכולים אנו להביט אחורה ולראות כיצד היה מעשהו של הסבא, אחד המעשים הנשגבים ביותר של קידוש השם, ואכן התנהגותו במחנה הריכוז היא הגורם הישיר לנאמנות מחודשת לה' ולתורתו של רבים רבים מיהודי זמננו.

הרי לנו, כי כל פעולה של שמירת אמונים למלכות ה', הרי היא קידוש השם המתעלה מעבר לזמן ולמקום, והיא מחוללת כוח הנשגב מהבנתנו, וסוף האמת, אף אם היא היתה מוסתרת וחבויה להתגלות ולצאת אל האור.

ישראלי חילוני מנוכר לדת, נדחף ודוחף בתור לקניית בשר חזיר, חוזר בתשובה, את ההשראה לעזוב את התור לשנות את אורח חייו ולהיעשות לכוח מניע בתנועה להחזרת יהודים רבים למורשתם, היה הקידוש השם של סבא, אשר חי בדורות שלפניו אשר השפיע עליו לקדש את ה' בחייו.

על דרך זו, יהודי שהיה עד כה מרוחק ממורשתו, מתעורר לפתע באחד הבקרים באיזו מכללה בטקסס, ומחליט לטעום טעם של תורה בסמינר מרוכז במשך סוף-שבוע, יהודי שאין לו שום זיקה לדת, מבקר בכותל, נענה להתארח בשבת אצל יהודי שומר שבת, מציץ נפגע

וחוזר בתשובה, בת במקום לבלות בבתי עינוגים, מתחילה לשמוע שיעורי יהדות מתעוררת ונכנסת לסמינר של מתחזקות, מאיזה השראה עוזבים היהודים הללו את מסלול חייהם ונמשכים לחיי תורה?

אין ספק שכוח קידוש השם שנעשה בחייהם הפרטיים של יהודים שומרי תורה ומצוות, הוא שעומד מאחרי תנועת החזרה בתשובה של ימינו, כי היסוד הוא, שאדם צריך לקדש את ה' במעשיו בסתר ובגלוי בלי חשבונות, וסוף האמת להתגלות.

*

מביא הרב עזריאל טאובר זצ"ל תיקנו לנו חז"ל שבשני ימי ראש השנה יקראו בתורה שתי קריאות, בקריאות אלו מתוארות שני קטעי חיים מתוך מסכת חייו המופלאה ורבת הפעלים של אברהם אבינו, המכנה המשותף בין שני הקטעים הללו, היא ששניהן מהוות ביטוי של קידוש שמו יתברך באופן מופלא ביותר.

ביום הראשון של ראש השנה, קוראים אנו את פרשת הולדת יצחק, בפרשה זו מתואר כיצד אברהם בן המאה, ושרה בת התשעים, זוג זקנים חשוכי ילדים, זוכים סוף סוף לאחד שנים רבות ובניגוד לכל מהלך טבעי, להולדת בן יצחק, אין ספק כי מעשה זה הותיר רושם בל ימחה וגרם לקידוש השם עצום ונורא, כלשון הכתוב: "מי מלל לאברהם היניקה בנים שרה פי ילדתי בן זקנניו:" (בראשית כ"א ז') ומפרש רש"י מי מלל לאברהם, לשון שבח וחיובות, כמו (ישעיה מ') "וראו מי ברא אלה" ראו מה הוא, ומי הוא, וכמה הוא גדול שומר הבטחתו הקב"ה מבטיח ועושה.

אמנם אברהם עשה משתה גדול לכבוד יצחק, וה' עשה נס נוסף כדי לפרסם את הנס בלא אפשרות לערער עליו (שם ח') לויגדל הילד ויגמל ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק, וכתב רש"י (שם שם ז') ביום המשתה הביאו השרות את בניהן עמהן והיניקה אותם, שהיו אומרות לא ילדה שרה, אלא אסופי הביאה מן השוק.

ואם כן במעשה זה היה קידוש השם גדול.

ביום השני של ראש השנה קוראים אנו על מעשה העקידה, אחרי שנים כה רבות של עקרות, לאחר שסוף סוף נולד הבן הנכסף לאברהם, מצוה הקב"ה לאברהם "קח נָא אֶת בְּנֶךָ אֶת יְחִידְךָ אֲשֶׁר אָהַבְתָּ אֶת יִצְחָק" (בראשית כ"ב ב') שמורה לו לקחת את בנו ולהעלותו לעולה, אברהם אבינו מסכים לכך בכל ליבו, והולך לעלות את בנו לעולה, אין ספק כי גם מעשה זה היה את אחד מגדולי מעשי קידוש ה' שנעשו מאז ומעולם.

הבה ונתבונן מהו ההבדל בין שני אופני קידוש השם המתוארים בשתי הפרשיות הללו, ובאיזה מהמאורעות התגלה קידוש השם גדול יותר?

בימי אברהם עלה וגבר כוחו של נמרוד, אותו רשע ידע את ריבונו והתכוון למרוד בו, הוא הסית את כל העולם להתאחד ולהתלכד בבבל, מתוך מטרה מוצהרת של בניית מגדל בבל, התרסה גלויה כלפי שמיא, הוא נחל הצלחה, הוא הכתיר את עצמו לאלוה, וכל האנושות של תקופתו התלכדה והסכימה לקבל את שלטונו כולל אפילו אביו של אברהם.

התקופה בה עלה נמרוד לגדולה, מסמלת את הניגוד המוחלט לעולם שלפני חטא אדם הראשון, האדם נזר הבריאה ראה את ה' בכל רוממותו, נמרוד מן השפלים שבבני האדם הכריז על עצמו כאדם על, ושיכנע את כלל האנושות לקבל את שלטונו.

נמרוד מסמל את גרעין חטאו של אדם הראשון בהגיעו לשיא ממדיו האפשריים. כי כאשר אדם חטא, הוא התחבא, בכך רואים שאדם איבד את הצלילות המוחלטת של ראייתו. בנסיונו להסתתר, משתקפת תפיסתו שיש בנמצא מקום שבו לא יוכל ה' למצאו, מקום שאליו אין שלטון ה' מגיע, חלל ריק מאור אלוקותו, ה' ישמור.

באופן דומה, כאשר קיבלו עליהם אנשי העולם את מרותו של נמרוד שהכריז על עצמו כמלך וכאדם על, הביעו בכך את השקפתם המוטעית, עדיף היה בעיניהם למנות מלך בעל מגבלות אנושיות שאין באפשרותו לדעת הכל על מעשיהם, כך שלא יתערב יותר מדי

בחייהם, ותישאר בידם האפשרות להסתתר, מאשר להיות עבדי השי"ת אשר מעיניו לא נעלם דבר.

נמרוד היה הסמל של מרידה וחילול ה' של העלמת אור אלוקותו יתברך בעולם, שנברא לכבודו.

לתוך סביבה כזו הגיע אברהם, כאשר הוא בכוחות עצמו הגיע למסקנה כי ה' הוא אכן מלא כל הארץ כבודו, הוא המלך האמיתי היחידי של העולם ואין עוד מלבדו, אברהם אבינו היה מוכן להקריב את חייו כדי לפרסם אמת זו, אהבתו לה' הניעה אותו ללמד אחרים ולשכנעם לקבל עליהם את מלכות ה'.

זו היתה רמת האהבה וההקרבה העצמית המוחלטת, קידוש ה' בשלימות האפשרית, הפך שיטתו של נמרוד.

ברמב"ם הל' עכו"ם (פ"א ה"ג) מובא שאברהם נהג לצאת למסעות רחוקים, להיפגש עם אלפי אנשים וללמד אותם איש איש כפי השגתו. במילים אחרות, לא היה איש שאברהם ראה זאת לפחיתות כבוד לדבר עמו, הוא דיבר עם צעירים וזקנים, פושעים ואצילים, פשוטים ומשכילים, כל אחד בדרך המתאימה לו והמוכרת לו, אחת היתה המשימה שעמדה לפניו, להחזיר את כבוד ה', ללמד את כל העולם על תפארתו ועל רוממותו של הבורא.

נמרוד הגיב על כך באיום להשליך את אברהם לתוך כבשן האש, אברהם שלא הורגל לסמוך על נסים גם לא ציפה לנס ואכן הושלך הוא לכבשן האש, וסופו של מעשה הקב"ה הציל את אברהם מכבשן האש.

אברהם ושרה מתפללים לבן ממשיך דרכם שיעמיד עם המיוחד לה', הנה בשנת המאה לשנות חייו של אברהם אבינו, ה' שמע לתפילתם וזוכים אברהם ושרה לשכר הראוי להם בדמות הולדת בנם יצחק.

אברהם ושרה ראו בהולדת יצחק שיא השיאים של מפעל חייהם, התכלית שכדאי היה לחכות לה, לצפות לה, להתפלל לה, לבכות עליה כל כך הרבה זמן.

והנה לפתע ה' מתגלה לאברהם ומצווה עליו לעקוד את בנו יצחק, את הבן היקר היחיד האהוב לעקוד, וכתוצאה מכך, אין כלל ישראל, אין בית המקדש, אין משיח, העולם ישאר בקדרותו ובחשכתו לעולמי עולמים רח"ל, כל מפעל החיים יוטרד לטמיון.

אברהם אבינו אוזר עוז ומקבל עליו גזירת הבורא, לא זו בלבד שאברהם הסכים לעקוד את בנו, אלא שאף עשה זאת בכל לבו, אם זו היא רצונו יתברך אני בטל כלפיו, ורצוני העמוק ביותר בטל לרצונו, אין 'אני', ישנו אך ורק הרבנו של עולם.

אמנם לא זו בלבד שאברהם אבינו לא הפסיד מאותו מעשה, אלא שהוא זכה שעל ידה זרעו ימלאו את חלל העולם באור אלוקותו יתברך לנצח נצחים, כלשון הכתוב "נַאֲם יי' פִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא חֲשַׁכְתָּ אֶת בְּנֵיךָ אֶת יְחִידֶיךָ: פִּי בָרַךְ אֶבְרָהָם וְהִרְבָּה אַרְבָּה אֶת יִרְעָף... וְיִרְשׁ יִרְעָף אֶת שְׁעַר אֵיבָיו" (בראשית כ"ב ט"ז).

בזכות אותו מעשה כלל ישראל זוכים לישועה בכל שנה, כמו שאומרים חז"ל (ר"ה ט"ז). תקעו לפני בשופר של איל, כדי שאזכור לכם עקידת יצחק בן אברהם, וכן אומר הכתוב "וַיִּקַּח בְּיָדוֹ אֶת הָאֵשׁ וְאֶת הַמַּאֲכָלֹת" (בראשית כ"ב ו') ומפרש רש"י שם "המאכלת" סכין נקראת מאכלת, על שם שישראל אוכלים מתן שכרה.

במבט שטחי נדמה שהענקת הבן לזוג נאמני ה' אחרי שנים כה רבות היה קידוש השם גדול יותר, אחרי הכל, היה זה נס גלוי לעיל, כל הוכחה חותכת לכוחו הבלתי מוגבל של הקב"ה, מה שאין כן עקידת יצחק, אמנם היתה לבטח קרבן אישי רב רושם, אך ביסודה היתה זו פעולה פרטית, הנמדדת אך ורק באמות מידה פנימית, אולם לאמיתן של דבר אין אנו מוצאים שהיו השלכות מרחיקות לכת, מהנס שנעשה לאברהם, היה זה נס זמני ודיו.

לעומת זאת ממעשה העקידה כלל ישראל זוכים לישועות ונחמות ונסים תדירים בכל שנה ושנה כנ"ל ככתוב בחז"ל.

אמנם זהו ההבדל בין קידוש השם הנתמך בעיקר על ידי השי"ת לבין קידוש השם שבו האדם פועל את עיקר המעשה, נסים גלויים הנם גילויים של קידוש השם ע"י הקב"ה, ודורשים השקעה מזערית מאד מצד האדם עצמו, כאשר יש נס, אין חלל ואין חושך, יש גילוי אלוקות בלי העלמה.

לעומת זאת מעשה העקידה, אירע כאשר ברקע נמצא חושך והסתרה, המקום שבו אירע העקידה היה חלל, אברהם אבינו מגלה אור האלוקי מתוך החושך באמצעות כוחות על אנושיות בהשקעה גדולה, ובזה הוא נעשה לשותף במעשה קידוש השם, ע"י עמידתו בנסיון הקשה.

הציות של אברהם לרכונו של עולם היה בניגוד לכל הגיון אנושי, אברהם עמד להפסיד את הכל ולא לקבל דבר בתמורה, בכל זאת היה זה דוקא הסתר הפנים של הקב"ה, אשר הגדיל והעצים את קידוש השם שהיתה טמונה במעשה עקידת יצחק, זהו אפוא החילוק וההבדל שבין האירוע המתואר בקריאת התורה ביום הראשון של ראש השנה, העוסקת בלידת יצחק, לבין האירוע המתואר בקריאה של היום השני העוסקת בעקידת יצחק.

כאן תואר מעשה ה' בלי שיתוף האדם, וכאן תואר קידוש ה' על ידי אברהם אבינו אשר השפעתו לדורי דורות.

אומר הרב טאובר זצ"ל אילו היה ה' מקים מן האפר את כל אותם ששת המיליונים שנספו בשואה, היה כל העולם מריע לו יתברך כמלך העולם וכאדון כל הארץ, מכל מקום לא היתה נותרת אז כל בחירה חפשית מצדנו, לא היתה אפשרות להכחיש את מלכותו, היה זה גילוי מלכות שמים מצידו יתברך ולא מצידנו, לעומת זאת כאשר אנו הדור שקם אחרי השואה, ממשיכים לעבוד את ה' מתוך מסירות מוחלטת, ובאהבה, חרף ההעלמה של הבריאה, ונגד המתנגדים והמכחישים את ה', אנו יוצרים בעצמנו את קידוש השם, ובעשותנו כך אנו למעשה מקדשים את חייהם של ששת המיליונים שנספו, ומפיקים אור שכמעט ואין מה שישוה אליו בעוצמתו.

סיפר הרב טאובר זצ"ל פעם נשאתי דברים לפני קהל מאזינים שאינם תייים אודות הנושא, שתי דרכים בקידוש ה' מוות למען ה', והקשה יותר מבחינות רבות, חיים למענו.

כדי להמחיש את כוונתי, סיפרתי על אחת הזוועות שנאלצו היהודים לעבור במחנה בימי השואה.

טרבלינקא היתה כידוע אחד ממחנות הריכוז האכזריים ביותר ובו נטבחו כ- 800,000 יהודים, תוך פחות משנה.

הגרמנים לא הסתפקו רק בהרג הגופני, הם רצו להנמיך ולהשפיל את היהודים מבחינה רוחנית עד עפר, אחת משיטותיהם הנלוות להשגת מטרה זו, היתה תליית הפרוכת של ארון הקודש בפתח תא הגזים הם רצו כי בשעה שיכנסו היהודים לתאי הגזים, יראו את הכתובת "זה השער לה' צדיקים יבואו בו" וברגעי חייהם האחרונים, יגיעו לידי ניאוף וחרוף רח"ל.

לאמיתו של דבר גרם הדבר להשפעה הפוכה, הרעיון השטני השיג תועלת רוחנית עצומה, כי כאשר היהודים ואף המתבוללים ביותר, ראו לנגד עיניהם את הפרוכת עם הכתובת "זה השער לה' צדיקים יבואו בו" התעוררו רבים מהם מבחינה רוחנית, עד כדי כך שהם נכנסו לתאי הגזים בשירה ובריקודים, הם האמינו בפירושו הפשוט של הפסוק והכירו בכך שהם אכן נכנסים בשער המוביל אל ה', זוהי דוגמא מופלאה ונשגבה של קידוש ה' באמצעות המוות.

אך ישנה דרך נוספת לקדש את שמו, כך אמרתי לקהל המאזינים, אשר מבחינות רבות היא קשה הרבה יותר, קידוש ה' בחיים...

לדוגמא אותו קידוש השם מופלא, שהראו אלו ששרדו ושיקמו את חייהם הם השרידים שעלו מן השריפה הגדולה וראו בעיניהם את החורבן הנורא, ובכל זאת ניגשו בעוז ותעצומות נפש, לשיקום חייהם, משפחותיהם, קהילותיהם, עד כי היו מוכנים לבנות בית כנסת חדש ולתלות בו פרוכת שעליה רקומות המילים "זה השער לה' צדיקים יבואו בו"

קידוש ה' שלהם הוא אולי גדול יותר, היה זה אך אחד מן הסיפורים שסיפרתי באותה הרצאה, כדי להמחיש נקודה זו, כאשר סיימתי את דברי, ניגשה אלי אשה בעלת תשובה, ואמרה לי רצייתי שתדע שאבי שהוא חילוני היה כאן הערב...

הבנתי כי יש לו שייכות עם הדברים שדברתי, שאלתי אותה? מדוע לא תציעי לו לגשת אלי? היא נעלמה בתוך הקהל, ועד מהרה שבה ועמה צעד גם אביה..

ראשו היה מורכן, לאחר רגע ארוך של דומיה, הוא אמר לי בקול נשבר, כבוד הרב, לידיעתך הייתי בטרבלניקה, וראיתי במו עיני את הפרוכת שעליה דיברת הערב.

הוא הפסיק למשך כמה דקות, ואז כשקולו עדיין חנוק מהתרגשות, הוא הוסיף ואמר: חיי ניצלו בנס, וזו בדיוק הסיבה שגרמה לי לכעוס, כל כך כעסתי על ה' מפני שהוא הציל אותי, שאלתי את עצמי מיליון פעם, מדוע נשארתי בחיים? מדוע היה עלי לעבור שבעת מדורי גיהנום ואחר כך לחיות עם כל זה? האם כה אכזרי הוא ה' עד כי לא נתן לי למות יחד עם משפחתי ועם ידידי? האם לא עברתי מספיק עינויים? האם עלי להמשיך ולהתענות בחיי מות?

האיש המשיך, זהו הכאב איתו אני ממשיך לחיות, זוהי הסיבה שבגללה הייתי לאנטי דתי, במשך כל השנים האלו לא מצאתי תשובה לשאלה מדוע נשארתי בחיים, מדוע ארעו לי כל הניסים האלו אשר הביאו להישרדותי האם היה זה רק כדי להכאיב לי?

שאלתי אותו אומר הרב טאובר, האם מצאת הערב מענה לשאלתך? הוא הנהן בראשו, גרונו נחנק מדמעות, על כן המשכתי אני במקומו, אף כי חשבת שתוכל להילחם בה' על ידי הקמת משפחה חילונית, בכל זאת מצאה בתך את דרכה חזרה, היא היא זו הטווה בעצם אורח חייה פרוכת החדשה, ורוקמת עליה בחוטי זהב את המילים "זה השער לה' צדיקים יבואו בו"

האב לא הצליח להמשיך ולהבליג, ופרץ בבכי נרגש, לבסוף הוא חזר בתשובה. (פרקי מחשבה ירח האיתנים עמוד קע"ז)

המסקנה העולה מהנ"ל, שההתאחדות המושלמת עם הקב"ה אינה מחייבת דוקא למות מתוך מסירות נפש ממש לקב"ה, לא פחות גדולה מזו, היא הדרגה של חיים על 'קידוש השם', בכל פעם שיהודי מבטל את רצונו האישי כלפי רצונו יתברך, בזה הוא מקדש את ה' וממלא את החלל באור ה'.

בלשון הקודש 'נפש' משמעותה רצון, ואם כן בכל ביטול של רצון מסויים כלפי רצונו יתברך, ישנה בחינה של מסירות ה'אני' כלפי מציאותו יתברך והמלכת ה', כשם שיש קידוש ה' כאשר יהודי מוסר את חייו על יהדותו, כך ניתן לקדש שם שמים גם באופן של מילוי רצון ה' בחיים, על ידי המתת העצמיות והרצונות על התורה ושמירת המצוות, לכן אין לאדם להצטער כאשר קיום מצווה נוגדת את רצונותיו ועניניו, כי דוקא באופן זה קיום המצווה מבטא במלוא העוצמה את ענין קידוש ה', לכן ראוי לו לאדם שיוותר על רצונו וימית את תאוותו ובכך יזכה לקדש את ה' בחייו.

(הרב עזריאל טאובר זצ"ל נולד בפרשבורג (צ'כוסלובקיה) שנה לפני פרוץ השואה, הוריו הצליחו להשיג תעודות מזויפות שהם אינם יהודים, ולמרות זאת, שמרו על כל המצוות קלה כבחמורה, רק הוא שהיה הבכור מבין שלשת אחיו הקטנים שנולדו בתקופת השואה, ידע שהוא יהודי, אך אחיו הקטנים לא ידעו על כך מאומה, הסתירו זאת מהם, פן יפלטו זאת מפייהם. בסוף התגלתה זהותם האמיתית, ואביו נלקח למחנות עבודה, ואמו שהיתה בהריון נלקחה לאשוויץ, וילדה בת שנפטרה שם.

סיפר הרב טאובר, באותה תקופה אף אחד לא חשב על לידת ילדים, אך הורי אמרו, עלינו מוטל לעשות את שלנו, והשי"ת יעשה את שלו, ואכן בחסדי ה' כל המשפחה התאחדה לאחר השואה כולל האמא שהיתה באושוויץ וכל האחים, ולאחר השואה נולדו עוד חמשה ילדים. אביו הצליח לברוח ממחנות העבודה, והצליח להתאחד עם ארבעת ילדיו, במשך זמן המלחמה הם הצליחו להסתתר בכל מיני מקומות מסתור.

בשבועות האחרונים למלחמה, כאשר הרוסים הפציצו את העיר, הם נאלצו לעזוב את המסתור הבטוח יחסית, ולהמלט למקלט ציבורי, מקלטים כאלו נועדו רק עבור הגויים לקשישים ולקשישות, כל הצעירים נשלחו לחזית. במקלט שבמרתף, היו שלוש מאות מיטות הערוכות זו בצד זו, סיפר הרב טאובר ימים ארוכים חיינו שם, ואבי הצליח שלא להחמיץ אפילו יום אחד של הנחת תפילין, הוא היה נוהג להניח את התפילין מתחת לשמיכה של מיטתו, ולעיתים קרובות היה מסתיר גם אותי מתחת לשמיכה והתפלל איתי בלחש.

באחד הימים בעוד אבי מסתתר מתחת לשמיכה עטור בתפילין ומתפלל, הלשין מישהו בפני השלטונות, על אדם צעיר המסתתר במרתף, בעודנו חבוי מתחת לשמיכה, מיהרו למקום שני אנשי

גסטאפו, והתחילו לערוך חיפוש במקלט, הם התקרבו למיטתנו, דודתי אחות אבי שהיתה יחד איתנו, הבינה מיד את גודל הסכנה, ומיהרה להושיב אותנו הילדים על המיטה, אני ישבתי על רגליו של אבא, אחד הנאצים התקרב אלי, הביט בעיני ואמר, אתה נראה מאד חשוד בעיני ילד צעיר... ישבתי שם אחוז חרדה, קופא מרוב פחד, כאשר אני יודע היטב מה עלול לקרות לנו אם אבא יתגלה חלילה, שוב הצילה אותנו יד ה', וסוכני הגסטאפו עזבו את השטח, מבלי לחקור מה טיבו של הגוש המורז שמתחת לשמיכה.

לעומת זאת במקרה אחר לא שפר כל כך גורלו של אבי, פצצה התפוצצה מחוץ למקלט, המהומה היתה רבה, רבים נפגעו ונהרגו, אחרים כולל אבי חשו לעזרת הנפגעים, בעודו נחפו במעלה המדרגות, התפוצצה פצצה נוספת, ואבי הועף למטה, כשהוא נופל מכל המדרגות, הוא נפגע, ולמשך זמן מה אף איבד את ההכרה, כאשר חזר להכרתו, חשב כי סופו קרוב, הוא קרא לי, משך אותי אליו, הסתיר אותי מתחת לשמיכתו, והחל לצוות לי את רצונו האחרון.

ילד בן שש הייתי באותו מעמד, איני חושב שאמשיך לחיות עוד זמן רב אמר לי, אמא נמצאת באושוויץ, איני יודע אם היא תצליח להישאר בחיים, אתה הבכור בין ילדינו, הקטנים ממך אף אינם יודעים שהם יהודים, עליך לדעת את שמותיהם האמיתיים של אחיך, יצחק צבי, אבא חייא, ויחיאל, עליך לדאוג לכך שהם יגדלו כיהודים שומרי תורה, זכור בני, כי אנו היהודים נאריך ימים יותר מכל האחרים ובקרוב יבוא משיח לגאול אותנו, חובתך להישאר בחיים ולזכור לעד את דברי אלו.

סיפר הרב עזריאל טאובר זצ"ל פעם אחת נתתי הרצאה ב"שלהבת" באמריקה בנושא חינוך, בתוך הדברים סיפרתי איוו עובדה על דרכו של אבי מורי בחינוך, וחששתי שמא מה שספרתי לא היה לפי כבודו הראוי של אבי ז"ל החלטתי לפני שאני אפרסם את הקלטת, אתן אותה לאבי לשמוע, והיה אם יאשר את הוצאתה לאור אוציא, אם לא לא. נתתי אותה לאבי לשמוע, וכשנתתי אמרתי: אבא אני מבקש את סליחתך אם לא דברתי כהוגן, אם פגעת בכך ללא כוונה, ואני מפקיד בידך את ההחלטה אם לפרסם את הקלטת הזו או לא.

למחרת באתי אל אבי ושאלתי את חוות דעתו, אמר לי אבי, על אף הכאב הנורא שחוויתי והרגשתי כששמעתי את הקלטת הזו, אבל אני מוכרח לומר לך, שאתה צודק במאת האחוזים, אתה יכול להפיץ את זה וכעת תשמעו מה היה הסיפור.

היה זה כשהייתי ילד קטן, וכדרכם של ילדים, היו פעמים שלא ידעתי את החומר שלמדו בחידר, והיה אם ידעתי קצת, היה אומר לי אבא שלי במקום לרדת לשחק עם הילדים, אתה תלך כעת ותגיד ספר תהילים שלם, והיה אם לא ידעתי כלל, היה אומר לי לומר שני ספרי תהילים, וכך היה על כל עוול שהייתי עושה, ספר תהילים היה המקל שלי. הנהגה זו החדירה בי שנאה לתהילים, ידעתי תמיד שספר תהילים קשור לסבל ולעונש, כך שעד היום קשה לי לומר תהילים.

בעקבות הנהגה זו, תמיד אמרתי בליבי, שאני את הטעות הזו לא אעשה לעולם עם ילדי, ואמנם נכון את הטעות הזו לא עשיתי, אבל עשיתי טעויות חדשות ואחרות, לא יודע אם היו פחותות מהטעויות שאבי מורי עשה עמי, ואז הגעתי להכרה שאין כזה מושג לא לעשות טעויות, כולם עושים טעויות כמו שאבי עשה עמי, כן אביו עשה עמו, וכן אני עשיתי עם בני, ובני יעשו עם נכדי.

כשלוש שנים לפני פטירתו, גילו אצלו את המחלה וכך סיפר הרב טאובר לאחד ממקורביו, בשנה האחרונה גילו אצלי את המחלה במקום וסוג מאוד מסוכן, שלא היה לזה שום טיפול ברפואה הקונבנציונלית, והטיפול היחיד שנותר זה רק משהו ניסיוני, או שזה מצליח ויחיה או שח'ו... שנה שלימה שאני שומר את הסוד הזה, ואף אחד בעולם לא יודע את זה, אפילו בני המשפחה הכי קרובים, חוץ מאחד שהיה צריך באופן טכני לדעת. ולמה? למה החלטתי להסתיר את זה?? אמר הרב טאובר עשיתי חשבון, שאם אני כעת אגלה את זה למשפחה שלי, הם ירעישו עולמות, יקרעו את

השמים בתפילות, והם יקיפו אותי בדאגה, ויעודדו אותי, ובאמת יתנו לי כח, ואני באמת אתמלא בתקווה ובאופטימיות שה' יעזור ויהיה טוב.

לעומת זאת אם אני לא אגלה את זה לאף אחד, אני אמנם אפסיד תפילות יקרות, אני אפסיד תמיכה נפשית קריטיית, אבל מה ארויה במקום זה??? אני ארויה חדר יחוד עם הקב"ה, חדר יחוד של תמים תהיה עם ה' אלוקך, ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבא עליך קבל בתמימות ותצפה לו ואז תהיה עמו לחלקו.

סיים הרב טאובר ואמר: זו הייתה השנה הכי מאושרת והכי ריווחית בחיים שלי, שנה שלימה שזכיתי להיות בחדר יחוד עם הרבש"ע, הייתי אחד איתו, שנה שלימה שאני נוצר בתוך תוכי סוד נורא, ואני ריאלי, לוקח בחשבון שאלו השבועות האחרונים שלי, כי מי יודע מה ילד יום, לקחתי בחשבון הכל, אבל תמים תהיה, לא דאגתי, לא חקרתי אחרי העתידות, ציפיתי לקב"ה ולשיקולים שלו שיעשה מה שהוא רוצה, ותכל"ס בשורה התחתונה הטיפול הניסיוני הזה הצליח מעל ומעבר, והעניק לו עוד שנתים של חיים. בליל בדיקת חמץ ליל שישי י"ד ניסן תשע"ט כשהוא בגיל 80 ליוו אותו למנוחתו לבית העלמין במונסי ת.נ.צ.ב.ה.).

חיוב מיוחד לת"ח

והנה מצות קידוש ה' מוטלת על כל אחד מישראל ולמרות זאת קובע הרמב"ם חיוב מיוחד של קידוש השם לתלמידי חכמים, (הלכות יסוה"ת י"א) ומקורו במס' יומא (פ"ו). היכי דמי חילול השם? אביי אמר כדתניא ואהבת את ה' אלהיך, שיהא שם שמים מתאהב על ידך, שיהא קורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים ויהא משאו ומתנו בנחת עם הבריות, מה הבריות אומרות עליו, אשרי אביו שלימדו תורה, אוי להם לבריות שלא למדו תורה, פלוני שלמד תורה ראו כמה נאים דרכיו, כמה מתוקנים מעשיו, עליו הכתוב אומר: וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי אֶתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר.

אבל מי שקורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים ואין משאו ומתנו באמונה, ואין דברו בנחת עם הבריות, מה הבריות אומרות עליו, אוי לו לפלוני שלמד תורה, אוי לו לאביו שלימדו תורה, אוי לו לרבו שלימדו תורה, פלוני שלמד תורה ראו כמה מקולקלין מעשיו, וכמה מכוערין דרכיו.

לפי דרכנו בביאור ענין הקדושה, ברור הוא, שאם ישנה מצוה מיוחדת של קדושים תהיו, פרושים תהיו לחיות בקדושה, בהכרח שיש גם מצוה מיוחדת לתלמידי חכמים לחיות בקדושת ה', ודוקא עליו מוטל לקדש עצמו, ולקדש שם שמים בעולם.

הת"ח חייב לשמש דוגמה חיה, לאדם השלם, כל העולם כולו מצפה לו בהיותו מתנהג בדרכי נועם של תוה"ק הוא מעורר אהבת תורה בלב כל רואיו, מקרב רחוקים להרהר בתשובה מתגדל ומתקדש שם שמים בעולם, והכל ע"י דוגמתו ואישיותו של התלמיד חכם.

כמו המעשה עם שמעון בן שטח. בירושלמי מסופר (בבא מציעא פרק ב הלכה ה) שִׁמְעוֹן בֶּן שֵׁטַח הָיָה עֹסֵק בְּהִדָּא פִּיתְנָא [היה מתעסק במסחר כותנא לפרנסתו] אָמְרִין לֵיהּ תַלְמִידוּי [אמרו לו תלמידיו] ר' אַרְפִּי מֵינָךְ וְאַנָּן וּבְנִין לָךְ תְּדָא תְּמָר וְלִית אַתְּ לְעֵי סוּגִין [הרפה מהסחורה ואנחנו נקנה לך חמור ולא תצטרך להטריח עצמך כל כך].

וְאַזְלוּן וּבְנוּן לֵיהּ תְּדָא תְּמָר מִחַד סִירְקָאי וְתִלִּי בֵּיהּ תְּדָא מְרַגְלִי [הלכו וקנו חמור אחד מישמעאלי אחד, והייתה מרגלית אחת תלויה על צווארו]. אָתוּן לְגַבֵּיהּ אָמְרִין לֵיהּ [באו אצל רבם ואמרו לו] מִן פְּדוּן לִית אַתְּ צָרִיף לְעֵי תוּבֵן [מעכשיו, היינו לאחר שמצאנו את מרגלית הזאת, לא תצטרך להטריח עצמך עוד]. אָמַר לוֹן לְמָהּ? [אמר לתלמידיו מה קרה שלא אצטרך לעבוד יותר?] אָמְרִין לֵיהּ וּבְנִינָן לָךְ חַד תְּמָר מִחַד סִירְקָי וְתִלִּי בֵּיהּ תְּדָא מְרַגְלִי [אמרו לו, קנינו לך חמור מישמעאלי, ומצאנו מרגלית תלויה על צווארו].

אָמַר לוֹן וַיֵּדַע בְּהַ מְרָהּ? [שאל אותם, האם בעל החמור ידע מזה?] אָמְרִין לֵיהּ לֹא [ענו לו, הוא לא ידע!] אָמַר לֵיהּ לוֹן אֵיזֵל תְּזוּר [אמר להם, לכו והחזירו לו את המרגלית].

ממשיכה הגמרא במעשה, האם. לא פן אָמַר רַב הוּנָא בֵּיבִי בַר גּוֹזְלוֹן בְּשֵׁם רַב הֵתִיבוּן קוּמִי רַבִּי [השיבו התלמידים לפני רבי], הרי אָפִילוּ כְּמָאן דְּמַר [אפילו אם אנו סוברים כמי שאומר] גְּזִילוּ שְׁל עָכוּ"ם אָסוּר כֹּל עָמָא מוּדִי [אבל כולם מודים] שְׁאֲבִידְתוּ מוּתְרַת [וא"כ מדוע שמעון בן שטח אמר להחזיר את המרגלית?]

ענה להם רבי מה אָתוּן סְבָרִין [מה אתם חושבים] שִׁמְעוֹן בֶּן שֵׁטַח בְּרַבְרִין הָיָה? [האם ברברן היה ורץ להרוויח כסף?]

בְּעֵי הוּהוּ שְׁמַעוֹן בֶּן שֵׁטַח מִשְׁמַע בְּרִיךְ אֱלֹהֵהוֹן דִּיהוּדָאֵי מֵאָגֵר כּל הַדִּין
עֲלָמָא [שמעון בן שטח רצה לשמוע שהגוי יאמר ברוך אלוקי ישראל
מכל שכר שבעולם, כי עי"ז יתקדש שמו של הקדוש ברוך הוא.]

שואל הירושלמי ויידא אַמְרָה דָּא? [ומהיכן למד שמעון בן שטח לנהוג
כך?] עונה הירושלמי מהמעשה שלפנינו:

רַבִּי חֲנִינָה מִשְׁתַּעֵי הַדִּין עוֹבְדָא [רבי חנינה היה מעורב במעשה
שלפנינו] רַבְּנִין סְבִיָּא וְרַבְּנִין חַד פְּרִי דְחִיטִין מְאִילִין דְּאִיסְרָטוּס [זקני
החכמים קנו כרי חטים מאנשי הצבא] וְאִשְׁכַּחוּן בֵּיהּ תְּדָא צְרָא דְדִינְרֵי
וְתוֹרוּנְיָהּ לְהוֹן [ומצאו בתוך החטים צרור דינרים והחזירו להם]

אַמְרִין [אמרו אנשי הצבא] בְּרִיךְ אֱלֹהֵהוֹן יְהוּדָאֵי [ברוך אלוקי
היהודים.]

עוד מספר הירושלמי: אַבָּא אוֹשְׁעִיָּה אִישׁ טוֹרִיָּא וְהִיָּה כּוֹבֵס, וּפְעַם
אחת באה המלכה לרחוץ שם ואיבדה תכשיטיה, והוא מצאן והחזיר לה
אַמְרָה המלכה אמרה לו אָהִין לָהֶן [הרי הם שלך שזכית בהם לי] אָהֶן
מֵהוּ חֲשׁוּב? [לי מה הם חשובים?] עֲלִי אֵית לִי טְבִין מִינֵיהּ אֵית לִי
סוּגִין מִינֵיהּ [יש עלי יותר טובים מאלה, רבים מאלה!]

אַמֵּר לִיהּ [ענה לה אבא אושעיה] אוֹרִיָּתָא גְזֵרְתָּ דְנַחְזוֹר [התורה גזרה
עלי להחזיר לך!] אמרה המלכה בְּרִיךְ אֱלֹהֵהוֹן דִּיהוּדָאֵי [ברוך אלוקי
היהודים.]

ר' שְׁמוּאֵל בַּר סוֹסְרֵטַי סֵלֶק [עלה] לְרוּמֵי אוֹבְדַת מְלֻכְתָּא דִּילְגִית דִּידָה
וְאִשְׁפָּחִיהּ [אבדה המלכה תכשיטים שלה, והוא מצאם.]

אַפְקַת פְּרוּז בְּמִדְינְתָא [הוציאה כרוז במדינה] מָאן דְּמַתּוֹר לָהּ בְּגוּ
שְׁלָשִׁים יוֹמִין יִסָּב אַכְּן וְאַכְּן [מי שיחזיר לי בתוך ל' יום, יקבל כך
וכך.] ומי שיחזיר בְּתַר שְׁלָשִׁים יוֹמִין אֵיתְרִים רִישִׁיהּ [אחר ל' ימים,
אכרות את ראשו.] לֹא תוֹרִיהּ גּוּ שְׁלָשִׁים יוֹמִין [לא החזיר לה בתוך הל'
יום.] בְּתַר שְׁלָשִׁים יוֹמִין תּוֹרִיהּ [והחזיר לה אחר ל' יום. ועשה זאת
כדי להראות שלא החזיר מפני שרצה בפרס אלא מפני מצוות השבת
אבידה.]

אָמְרָה לִיּה [שאלה אותו המלכה] לֹא הָיִיתָ בְּמִדְיָנָא [האם לא היית במדינה כשהוצאתי את הכרוז?] אָמַר לָהּ אֵין עֲנָה לֵה, הֵייתִי! אָמְרָה לִיּה וְלֹא שְׁמַעְתָּ קֵלָא דְכְרוּזָא [שאלה אותו, האם לא שמעת קול הכרוז?] אָמַר לָהּ אֵין [ענה לה, שמעתי].

אָמְרָה לִיּה וּמָה מֵר [ומה אמר הכרוז?] אָמַר לָהּ מָאן דְּמִתְזַר לָהּ גּוּ שְׁלִשִׁים יוּמִין יִסָּב אַכְּן וְאַכְּן בְּתַר שְׁלִשִׁי יוּמִין יִתְרִים רִישִׁיה [מי שיחזיר תוך ל' יום יקבל כך וכך, ומי שיחזיר לאחר ל' יום יכרת ראשו].

אָמְרָה לִיּה וְלָמָּה לֹא תִזְרְתּוּנִיה גּוּ שְׁלִשִׁים יוּמִין? [מדוע לא החזרת תוך ל' יום?] אָמַר לָהּ דְלָא תִימְרוּן בְּגִין דְחִלְתִּיךְ עֲבָדִית אֶלָּא בְּגִין דְחִלְתִּיה דְרַחֲמָנָא עֲנָה לֵה, [שלא תאמרי שהחזרתי לך בכלל הפחד ממך, אלא בגלל הפחד מהקב"ה].

אָמְרָה לִי בְּרִיךְ אֱלֹהֵן דִּיהוּדָאֵי [אמרה לו, ברוך אלוקי היהודים].
(ירושלמי עם פירוש ידד נפש)

ממעשים אלו למדו הגויים להכיר את האלהים, וכך האמת, הבורא יתברך הוא אל מסתתר, מהיכן אנחנו מכירים אותו יתברך, ממעשיו המושלמים של אדם מושלם בתורה ההולך בדרכיו יתברך.

על דרך זו כל מה שאנו יודעים מהבורא יתברך, נתגלה לנו על ידי מעשה האבות הקדושים, שהם גילו דרכיו יתברך, עד ששמו יתברך נקרא עליהם אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב.

המתבונן באדם גדול ורואהו מצוין במעשיו שאין כמותו, ומבחין בהתנהגותו כיצד כל מדה עומדת על מקומה, וכיצד מכלכל דבריו על כחוט השערה, והשיחות חולין שלו לשון נקיה של עושר ומרפא, הרי הוא רואה את השכינה במעשיו וחיוו של אדם גדול זה.

אכן מדרכיו של תלמיד חכם אמיתי, יכולים ללמוד דרכי ה' ומדותיו וזהו קידוש השם המחוייב לצאת מחייו ומעשיו של תלמיד חכם (עלי שור ד' רל"ט)

מסופר על רבי ראובן שלום שרבאני זצ"ל (ר"מ בשיבת יקירי ירושלים) שיום אחד נסע במונית, וראה לפני הנהג חמוצות ביותר.

אמר לו רבי ראובן אני לא רגיל לראות כך אנשים, אני אוהב אנשים שמחים ומחייכים.

ענה לו הנהג מה אגיד לך, היום היה לי יום קשה, עלה איתי אדם שביקש להגיע למקום מסויים, וכשהגענו הוא אמר שהוא עולה רגע להביא כסף וכבר חוזר, ואני מחכה והוא לא מגיע, ולא די בזה שהוא לא שילם על הנסיעה, הוא גם גנב ממני את הפדיון היומי, ואיך אהיה שמח?

שאל אותו רבי ראובן בכמה היה הפדיון שלך? ענה לו הנהג חמש מאות שקלים.

המשיכו לשוחח עד שהגיעו לבית, וכשבא רבי ראובן לשלם הוא הוציא מאתים וחמישים שקלים ונתן לנהג.

אמר לו הנהג הנסיעה לא עלתה כל כך הרבה?

אמר לו רבי ראובן נכון, אך כל ישראל ערבים זה לזה, ואני רוצה להשתתף איתך בנזק שנגרם לך מאדם שאינו הגון, ולהיות נושא בעול איתך.

הנהג התרגש מאוד, לראות איך יהודי מתנהג וכמוכן שהיה מזה קידוש ה' גדול.

יום אחד עלה רבי ראובן על מונית, ושאל אותו הנהג באיזה דרך אתה רוצה לנסוע? האם בדרך הרגילה והפקוקה, או בדרך בגין שאמנם פתוחה, אך המחיר יותר יקר.

אמר לו רבי ראובן תיסע מהיכן שאתה רוצה.

הנהג אומר לו: אתה הנוסע, אתה קובע, ורבי ראובן משיב לו, אני רוצה שאתה תחליט באיזה דרך אתה רוצה לנסוע.

וכשדרש הנהג הסבר, אמר לו רבי ראובן תראה, אתה נוסע את הדרך הזו הרבה פעמים, אולי יצא לך היום לנסוע כל הזמן באותה דרך, ומתחשק לך קצת לשנות, ולנסוע בדרך השניה שם יש יותר נוף, ולשנות קצת את האווירה, ולכן אני רוצה שאתה תחליט מהיכן לנסוע...

מה הבריות אומרות עליו... יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר.

סיפר תלמיד חכם חשוב, באחד מימי בין הזמנים נסענו אני ומשפחתי לאחד המושבים בגליל בסמיכות למירון.

בבוקרו של היום הראשון לנופש, שמנו פעמינו לצינון של הרשב"י זי"ע להתפלל שחרית, והנה כשהגענו ראינו שהמקום עמוס במטיילים ונופשים.

כשרציתי להחנות את רכבי עקב העומס, פגעתי בטעות באחת המכוניות שחנו בצידי הדרך, ירדתי מהרכב ובדקתי את המכונית שנפגעה, ראיתי שבס"ד הפגיעה קלה מאוד, אחד הפנסים האחוריים נסדק, ידעתי שאמנם אצא מזה בסכום כסף לא גדול, אבל יהיה צורך להחליף את הפנס, ועלי ליידע את בעל הרכב, ולהודיעו שגרמתי נזק לרכבו.

לקחתי דף גדול, וכתבתי בפרוטרוט את כל מה שאירע, בתחתית הדף השארתי את פרטי המדוייקים, וצינתי שאני נמצא כאן במושב סמוך. צינתי כי אשמח מאוד לקבל את פניך עוד בשהותי כאן אצלכם ולשלם לך כל שידרש.

כעבור ארבע שעות, נשמעו דפיקות על דלת הדירה שבה נפשנו במושבה, בפתח ניצב גבר ולצערי אינו חבוש כיפה והנה אך פתחתי את הדלת הוציא האיש מצלמה מכיסו ובטרם הצלחתי לפצות את פי, הבזיק האיש במצלמתו וצילם אותי לתדהמתי.

מן הסתם אתה הוא שהשארתי לי את הפתק על הרכב פתח האיש ואמר, דע לך שאמרתי לאשתי ולילדי, שאינני מאמין שהפתק הזה אמיתי, ושיש כאלה אנשים בעולם אבל

כאשר העפתי מבט לכיוון הפנס, וראיתי שאכן יש שם סדק קל הבנתי שמדובר באירוע אמיתי.

ואז החלטתי שהצעד הראשון שאני חייב לעשות ברגע זה, הוא לצלם אותך, לתעד את האישיות הנדירה הזו שיהיה לי למזכרת שיש עוד אנשים הגונים וישרים בעולם שמוכנים להוציא מכיסם סכומי כסף, שאף אחד לא דורש מהם.

ברגע זה נכנסתי לדבריו, ואמרתי לו, מה פירוש שאף אחד לא דורש? בוודאי שדורשים ממני את הכסף הזה, הקב"ה דורש אותו ממני...

בדיוק מזה אני כל כך מתפעל השיב הלה, ולכן צילמתי אותך, כי אינני מאמין שיש עוד אנשים כאלו בעולם, נראה לי שאתה יחיד ומיוחד ורציתי שתשאר אצלי תמונה שלך כדי שתמיד אוכל לראות אותך כדוגמא בשבילי, כיצד צריך להתנהג עתה ידעתי כי יש אלוקים בישראל הפטיר האיש.

למחרת הלך הלה למוסך והביא לי חשבונית על סך 300 שקלים דמי התיקון, הוצאתי מיד את הסכום הזה מכיסי ונתתי לו, האיש נפרד ממני במילות תודה והערכה והלך לדרכו.

אך בכך לא תם הסיפור, לאחר מספר שבועות נשמעו דפיקות בדלת ביתי, להפתעתינו עמדו בפתח בני זוג והיו אלה בעל הרכב ואשתו וכך אמרו לי ולרעייתי, לאחר דיונים משפחתיים החלטנו שניני ביחד, להתקרב אל היהדות אם ההתנהגות האצילית שלך, נגזרת מתורת ישראל, מקומנו איתכם.

יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר !!!

מסופר על הבית ישראל מגור זצ"ל שפעם אחת הלך כדרכו באשמורת הבוקר באחד מרחובות העיר חיפה, ונעמד ע"י רמזור שהיה באור אדום, באותה שעה מוקדמת כשהכבישים ריקים מכלי רכב.

עמדו שם פועלים שעבדו בכביש, אחד מהם הכיר שזה האדמו"ר מגור, הפטיר לעומתו, רבי אינך צריך להמנע מלעבור ברמזור אדום בשעה כזו, הרי הכביש ממילא ריק.

עם זאת הבית ישראל חכה עד שאור הרמזור יתחלף לירוק ורק אז עבר.

בחצותו את הכביש שמע את הפועל מפטיר לחברו בהתפעלות, אתם רואים זה רב... גם כאשר לא רואים את מעשיו בחשכת הלילה, הרי הוא נוהג כמתחייב ע"פ חוק.

הבית ישראל זצ"ל פנה למשמש שהתלווה אליו רבי עזריאל פזינצבסקי ז"ל ואמר לו אתה שומע עזריאל מה שהפועלים אומרים...

כיום לא נשאר לנו מאומה, כי אם לעשות קידוש ה' ולמנוע חילול ה'.

בספר 'ושלל לא יחסר' מסופר אודות יהודי שביום מן הימים הוציא את בנו מהחידר והעבירו ללמוד בבית ספר כללי, כשנשאל מה ראה על ככה? השיב האב ברצוני שבני יהיה רופא דגול, ועל ידי כך יקדש שם שמים בהנהגותיו ובמעשיו, שיראו הכול כי גם יהודי ירא ושלם יכול להיות רופא גדול, הסביר לכל המתעניינים.

השיבו הרב, יתכן שכך יהיה בסופו של דבר, אך בינתיים כאשר הנך מנתק אותו מלימוד התורה, הנך גורם לחילול ה' והתורה אומרת "ולא תחללו את שם קדשי" אף אם זה יגרום בסופו של דבר ל"ונקדשתי בתוך בני ישראל".

וביאר רבי שבתי דב רוזנטל שליט"א כי כשנתבונן בלשון הפסוק, נבחין כי בתחילה נאמר "ולא תחללו את שם קדשי" דהיינו אל תעשו אתם מעשה של חילול שמי, ואילו בסופו לא נאמר "קדשו את שמי בתוך בני ישראל" אלא "ונקדשתי" הווי אומר, אתם היוהרו שלא לגרום חילול השם, וקידוש ה' יבוא ממילא.

מעלת לימוד התורה ביחס לשאר המצוות

אמרו חז"ל (ירושלמי פאה פ"א ה"א): על המשנה "ותלמוד תורה כנגד כולם" כל מצוותיה של תורה, אינן שוות לדבר אחד של תורה". ובאר הגר"א דהיינו למילה אחת של תורה. דהיינו שכל המצוות ביחד לא שוות ללימוד התורה.

וכך כתב הרמב"ם (הלכות תלמוד תורה פרק ג הלכה ג). אין לך מצוה בכל המצוות כולן, שהיא שקולה כנגד תלמוד תורה, אלא תלמוד תורה שקול כנגד כל המצוות כולן.

מעלת לימוד התורה בשבת

כתב המקובל החסיד הרב רחמים שרים זצ"ל תלמידו של גאון המקובלים בירושלים הרב שאול חיים דוויק הכהן זיע"א בספרו שערי דרך החיים (ח"ג סימן קצה) וז"ל ושמענו מפי הרב יוסף חיים (הבן איש חי) שהלומד בשבת עולה י"ז אלף פעמים על החול מפי מגידי אמת עכ"ד.

וכתב בספר שיבת ציון (ח"ב רלג, להרה"ג בן ציון מוצפי שליט"א): א"ל מו"א המקובל רבי סלמן מוצפי זצ"ל שצריך לומר י"ז אלף רבוא כי כך שמע מפי חכמי הקבלה שבירושלים (וזאת עפ"י הכתוב בספר עץ חיים למהרח"ו ובתקוני הזהר ועוד)

ואם כן 17 אלף ריבוא הוא מאה שבעים מליון. לפי זה לימוד תורה של שעה אחת בשבת, שווה כמאה שבעים מליון שעות של חול".

ומה שכתב הבן איש חי (שנה ב בהקדמה לפרשת שמות) ששעה אחת בשבת שווה כאלף שעות בחול, אמר לו אביו זצ"ל שהוא לאו דוקא ובדרך הפלגה כתב כן, (כמו שאומרים 'חמץ אפילו באלף לא בטל', ובאמת שגם ביותר מאלף, אינו בטל).

חוברת זו שהנך אוחז בידך, נקראת בשקיקה על ידי כל שכבות הציבור, ורבים מוסרים מהם דרשות לציבור. ויש ביקוש להגדיל את התפוצה, כי אין הקומץ משיביע את הארי.

בסכום של 100 ₪ ניתן להדפיס כ-40 חוברות והנך שותף בזיכוי הרבים. של מאות שעות של לימוד תורה בשבת קודש, והכל יהיה נזקף לזכותך.

להקדשת חוברות

עם הנצחה לעילוי נשמת או לברכה

במחיר עלות ניתן להתקשר 054-8428679